

Raad voor de Journalistiek
Jaarverslag 2013

Raad voor de Journalistiek

Stichting Raad voor de Journalistiek

De Raad voor de Journalistiek is een onafhankelijke instantie, waar men terecht kan met klachten over journalistieke activiteiten. De Raad is een orgaan van zelfregulering voor de media.

De Raad is voor de ene helft samengesteld uit journalisten en voor de andere helft uit deskundigen – die op enigerlei wijze betrokken zijn (geweest) bij de journalistiek, zoals een docent van een opleiding journalistiek of een directielid van een uitgeverij of omroep – en publieke leden.

Een afspiegeling van die samenstelling is terug te vinden in de colleges van vijf personen, waarin de Raad tijdens de zittingen klachten behandelt.

Zo een college staat onder leiding van een onafhankelijke voorzitter en bestaat verder uit twee journalisten en twee niet-journalisten. Zij worden bijgestaan door een eveneens onafhankelijke secretaris.

De Raad voor de Journalistiek is ingesteld door de Stichting Raad voor de Journalistiek. Deze stichting is opgericht door de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ), NDP Nieuwsmedia (NDP/NUV), de Tijdschriftengroep van het Nederlands Uitgeversverbond (GPT/NUV), de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) en het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren (NGvH).

In de Stichting participeren verder de Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS), de organisatie van lokale nieuwsmedia (NNP), RTL Nederland en SBS Broadcasting.

Van september 2009 tot en met 2013 heeft de Raad tijdelijk subsidie ontvangen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), ten einde vernieuwingen door te voeren. Verder ontving de Raad in 2013 een bijdrage van Stichting Lira.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
<i>door mr. F.E. Jensma</i>	
<i>voorzitter Stichting Raad voor de Journalistiek</i>	
Voorwoord	7
<i>door H. Laroes</i>	
<i>voorzitter Raad voor de Journalistiek</i>	
1. De Raad van binnen en naar buiten	9
2. Klachten in getallen	13
3. Conclusies naar inhoud	17
3.1 Procedure	17
3.2 Journalistieke werkwijze	20
3.3 Privacy	33
3.4 Feitenweergave	38
3.5 Rectificatie/weerwoord	47
3.6 Aard van de publicatie	47
3.7 Aard van het medium	52
4. Conclusies per medium	54
Samenstelling	56
<i>Raad voor de Journalistiek</i>	
Samenstelling	57
<i>Bestuur Stichting Raad voor de Journalistiek</i>	
Adressen	58
Uitgave	58

Voorwoord

door mr. F.E. Jensma voorzitter Stichting Raad voor de Journalistiek

EEN POSITIEF JAAR

2013 was voor de Raad voor de Journalistiek een cruciaal jaar, waarin gelukkig een aantal positieve stappen gezet kon worden. Met steun van de deelnemende mediabedrijven is een voorlopige, nieuwe werkwijze ingevoerd, die meer tegemoet komt aan de wensen die in het werkveld leven. Het contact met een aantal mediaorganisaties is hersteld, waardoor het draagvlak groter is geworden.

Het bestuur is er in geslaagd in de persoon van oud NOS Journaal hoofdredacteur Hans Laroes een waardige opvolger als voorzitter te vinden van Victor Lebesque, die in 2012 afscheid nam. Het bestuur prijst zich verder gelukkig met de nieuwe vice-voorzitters Anna van Montfrans, Sandra Lange en Egbert Myjer. Allen vooraanstaande professionals uit de rechtspraak.

Door een aanmerkelijke inspanning van het bureau van de Raad is het wegvallen van de subsidie van het ministerie van OCW verwerkt. De Raad wordt in 2014 weer geheel gefinancierd door de branche zelf. Het werk van de voorzitter kon mede daardoor niet langer gehonoreerd blijven. Ook kan de Raad niet langer de (arbeidsintensieve) bemiddeling bij media ter plaatse aanbieden.

Door klachten pas te behandelen *nadat* het medium zich er eerst zelf over uitsprak, hoopt het bestuur bovendien dat het aantal klachten voor de Raad kan verminderen. Tegelijk wordt het accent in de klachtafhandeling daar gelegd waar dat thuis hoort: bij het medium zelf. Het bestuur roept media dan ook op te investeren in gemakkelijk toegankelijke klachtmogelijkheden. Volgens het nieuwe, gewijzigde reglement hebben aangesloten media voortaan drie maanden de tijd een klacht zelf af te handelen, voordat de Raad die in behandeling kan nemen.

Positief was ook de overeenstemming die met de Raad is bereikt over een nieuwe beknopte maatstaf en een eenvoudiger afdoening. Zorgvuldige journalistiek is waarheidsgetrouw en accuraat, onpartijdig en fair, controleerbaar en integer. Als 'oordeel' gebruikt de Raad voortaan de termen journalistiek zorgvuldig of onzorgvuldig. Klachten tegen journalisten of media die zich in beginsel niet verweren behandelt de Raad niet, tenzij de klacht van algemene strekking of principieel belang is. De schriftelijke uitspraken (voortaan: conclusies) kregen een andere, minder juridische indeling en worden zo beknopt en helder mogelijk opgeschreven. Het bestuur hoopt zo tegemoet te komen aan de wensen in het veld, waar de Raad 'te juridisch' en daardoor soms te bevoogdend werd gevonden.

Het bestuur steunt dan ook van harte de plannen van de nieuwe voorzitter om de vakinhoudelijke discussie met het journalistieke veld een impuls te geven. Daarin zal de Leidraad ter discussie worden gesteld. Op de website rvdj.nl is een weblog geopend dat als podium moet dienen voor een betere communicatie met de beroepsgroep.

Als nieuwe bestuursleden konden dit jaar Alex Engbers (de Stentor), Pieter Klein (RTL), Marc van der Ree (SBS) en Eric Wehrmeijer (RTV Rijnmond) worden verwelkomd. Robert Zaal (Wereldomroep), die een plezierige en zakelijke penningmeester was, verliet het bestuur. Zijn rol als penningmeester is overgenomen door Auke Visser (GPT/NUV). Overigens is Kees Boonman (NVJ) met ingang van 2013 teruggetreden als secretaris en in deze functie opgevolgd door Bernadette Slotboom (NPO).

Al met al kijkt het bestuur op 2013 terug als een positief jaar waarin belangrijke aanzetten tot vernieuwing en versterking van de Raad voor de komende jaren zijn gegeven.

Voorwoord

door **H. Laroes** voorzitter Raad voor de Journalistiek

De Raad voor de Journalistiek kan alleen maar bestaan als hij gezag heeft. Als klagers er in geloven dat de gang naar de Raad een zinvolle weg is. Als journalisten ervan overtuigd zijn dat de Raad met waardevolle opvattingen komt, zelfs als ze het er niet mee eens zouden zijn. Als politici, in Den Haag en in Brussel, tot de conclusie komen dat zelfregulering werkt, en interventie achterwege kan blijven.

Als het, kortom, wat rustiger is rondom de Raad, als er niet over het bestaansrecht wordt gedebatteerd.

In het afgelopen jaar hebben Raad, bestuur en bureau hard gewerkt aan rust rondom de Raad zelf, en aan onvermijdelijkheid, aan gezag.

Wij zitten nog middenin die veranderingen: afscheid van juridische terminologie en juridisch lijkende uitspraken, maar voortaan conclusies gebaseerd op journalistieke principes.

Conclusies die op goed-journalistieke wijze zo helder als mogelijk moeten zijn. Behandeling van een klacht pas als de klager eerst heeft geprobeerd er met het medium zelf uit te komen. En een hoge drempel ten aanzien van media die de Raad niet erkennen en – tot spijt van klagers en van de Raad zelf – hun eigen handelen niet willen komen toelichten. Aan het eind van het jaar bekijkt de Raad met open blik of de nu ingevoerde veranderingen werken of dat er aanscherping nodig is.

Het zou voor het gezag van de Raad het best zijn als alle media de Raad zouden erkennen. Zover is het niet, maar het is wel prettig dat belangrijke media zich weer bij de Raad hebben aangesloten: RTL en Elsevier. HDC, dat zijn medewerking opschortte, is ook weer terug. Het onderstreept het breed gevoelde belang van zelfregulering.

Met dat belang op de achtergrond zullen we dit jaar hard werken aan het binnenhalen van media als De Telegraaf, Het Parool en de TROS. Er is geen garantie op succes, maar dat is geen enkele reden om niet te proberen betekenis en reikwijdte van de Raad te vergroten.

Dat proberen we ook door de Leidraad aan te passen, in discussie met het vak en ombudsmensen. De Leidraad, de basis waarop de Raad beoordeelt, moet directer en korter worden en meer rekening houden met de eisen van de digitale tijd.

De buitenwereld pikt de veranderingen op. In discussies in de Tweede Kamer, hoe kort ook over dit onderwerp – gelukkig maar – wordt de huidige koers gewaardeerd. De bezorgde, wat sjagrijnige sfeer rondom de Raad lijkt verdwenen.

De tijd is rijp om verder te werken aan uitbouwen van het gezag: door conclusies, door handelen, en door samenstelling. Want ook de Raad wil graag bijdragen aan betere, onafhankelijke journalistiek in een wereld vol mediawijze nieuwsconsumenten.

1. *De Raad van binnen en naar buiten*

Leidraad

De Raad voor de Journalistiek beoordeelt naar aanleiding van een klacht over een journalistieke uiting of gedraging of de grenzen zijn overschreden van hetgeen, gelet op de eisen van journalistieke verantwoordelijkheid, maatschappelijk aanvaardbaar is.

De algemene uitgangspunten die de Raad hanteert bij de beoordeling van klachten zijn in 2007 samengevat en gegroepeerd in de Leidraad van de Raad.

De Leidraad beoogt aldus bij te dragen aan de transparantie en de overzichtelijkheid van de oordeelsvorming door de Raad ten behoeve van de journalistiek en het publiek.

De Raad beziet regelmatig of er aanleiding is de Leidraad aan te passen. Journalistieke normen liggen immers niet voor de eeuwigheid vast. De Leidraad is in april 2008 voor het eerst aangepast. Naar aanleiding van diverse klachtzaken alsmede het op 25 mei 2010 gehouden debat over berichtgeving inzake de vliegcrash in Tripoli en de daarop volgende ambtshalve uitspraak van de Raad (RvdJ 2010/35) is de Leidraad vervolgens in 2010 op diverse punten gewijzigd. De Leidraad kan worden opgevraagd bij het secretariaat of worden gedownload via de website van de Raad.

Op korte termijn zal de Raad zijn Leidraad ter discussie stellen en mogelijk aanpassen, aan de hand van een debat dat binnen de journalistiek, maar ook daarbuiten zal worden gevoerd.

Wijziging klachtprocedure

Met ingang van 1 november 2013 heeft de Raad voor de Journalistiek zijn werkwijze en procedures aangepast om zijn draagvlak te vergroten en beter aan te sluiten bij de wensen die binnen de journalistiek leven. De Raad bepleit dat media-organisaties werken met ombudsmensen en interne klachtenprocedures kennen. Dat is de zuivere weg: eerst klagen bij het medium, daarna pas naar de Raad. Dit is vastgelegd in artikel 2a van het Reglement voor de werkwijze van de Raad:

Voordat de klager zich tot de Raad kan wenden moet hij zijn bezwaren eerst voorleggen aan het medium. Dit dient te gebeuren binnen drie maanden na het plaatsvinden van de journalistieke gedraging waartegen klager bezwaar heeft. Daarna heeft het medium maximaal drie maanden de gelegenheid om de klacht af te handelen. Vervolgens kan de klager zijn klacht bij de Raad indienen. (...)

Klachten worden dus pas in behandeling genomen als het medium eerst de kans had zich er zelf over uit te spreken. De Raad wordt hierdoor een 'tweedelijns-instantie'.

Ook beoordeelt de Raad in beginsel geen klachten meer over media die herhaaldelijk lieten weten niet mee te werken aan procedures van de Raad. De Raad kan immers alleen een aanvullende functie vervullen als media daar ook zelf prijs op stellen. In artikel 9 lid 5 van het Reglement is hierover het volgende bepaald:

Indien de klacht is ingediend tegen een medium dat of een journalist die zich uit beginsel niet verweert, ziet de Raad af van behandeling, tenzij de klacht volgens de Raad van algemene strekking of principieel belang is.

De Raad werkt inmiddels aan een meer journalistieke en minder 'juridische' formulering van zijn conclusies. Het criterium bij het beoordelen van klachten is 'journalistieke zorgvuldigheid'. Daarbij wordt een beknopte maatstaf gehanteerd. Zorgvuldige journalistiek is waarheidsgetrouw en nauwgezet, onpartijdig en fair, controleerbaar en integer. (Onpartijdig: evenwichtig en bereid tot wederhoor)

Bij zelfregulering in de media is het uitgangspunt dat partijen eerst in overleg bekijken of zij tot een oplossing van het probleem kunnen komen. De Raad neemt als uitgangspunt dat media binnen drie maanden zelf een klacht moeten kunnen behandelen.

Journalistiek gedrag van media die zelf de Raad principieel afwijzen wordt door de Raad voortaan niet meer beoordeeld, tenzij de klacht van principieel belang is. De Raad ontleent zijn bestaansrecht en gezag immers aan de vrijwillige ondersteuning door de betrokken media. Afgelopen jaar keerden RTL, Elsevier en HDC Media weer terug.

Binnen de nieuwe werkwijze past niet langer dat vanuit de Raad wordt bemiddeld. De bemiddelingsprocedure is dan ook komen te vervallen. Datzelfde geldt voor de spoedprocedure, waarbij de klager kon verzoeken om een versnelde behandeling van zijn klacht.

Het nieuwe Reglement is terug te vinden op de website van de Raad (www.rvdj.nl/over-de-raad/reglement). Een schriftelijk exemplaar kan worden aangevraagd bij het secretariaat.

De Raad heeft zijn werkwijze vernieuwd om daarmee toegankelijker en zichtbaarder te worden. Zo wil de Raad zijn gezag bij publiek en media versterken. De nieuwe werkwijze zal na een jaar worden geëvalueerd.

Bijwonen bijeenkomsten

In 2013 hebben vertegenwoordigers van de Raad actief deelgenomen aan c.q. zijn aanwezig geweest op diverse bijeenkomsten, zoals:

- Uitreiking Persprijs Jacques van Veen 2013
- Kluwer Juridische Opleidingen, Studiedag 'Onrechtmatige perspublicaties'
- Bijeenkomst Stimuleringsfonds voor de Pers 'Nieuwsvoorziening in de regio'
- Radboud Universiteit, BSI Colloquium 'Challenges for journalism in the 21st Century'
- VMC Studiemiddag 'Regulering van de pers', voordracht Hans Laroes
- Gastcollege UvA, Master Journalistiek en Media, 'Ethiek en Journalistiek'
- Dag van de Persvrijheid
- KIM-lezing 'Jeff Jarvis over de toekomst van de journalistiek'
- UvA, Symposium MA Journalistiek en Media 'Objectiviteit: een achterhaalde journalistieke norm?'

Voorts heeft de secretaris meegewerkt aan diverse internationale bijeenkomsten:

- XV Annual meeting Alliance of Independent Press Councils of Europe te Tel Aviv
- European Commission/Unesco, Regional conference 'Addressing online hate speech in South East Europe: the role of media accountability' te Sarajevo
- Ethical Journalism Network Meeting te London
- Council of Europe Project 'Promoting freedom of expression and information and freedom of the media in South-East Europe', Workshop: 'Press Council and Specific Cases Relating to the Code of Ethics' te Belgrado

Publicaties en optreden in de media

Daarnaast hebben vertegenwoordigers van de Raad actief meegewerkt aan diverse publicaties en uitzendingen:

- Uitzending Radio1 'Lunch!' - Mediaforum, onder meer over nieuw blog op website Raad de Volkskrant - *"Rechters leiden 'minder juridische' RvdJ"*
- Uitzending B.L.T. Lunchtime BNR - item over rechtszaak Tristan van der V.
- Uitzending RTL Late Night - item over publicatie afscheidsbrief familiedrama Schoonloo
- Uitzending Radio1 'Lunch!' - Mediaforum, onder meer over Publeaks
- www.denieuwereporter.nl - *"Zal de echte klokkenluider voor publeaks kiezen"*
- Uitzending Radio1 'Lunch!' - *"De Raad voor de Journalistiek wil er weer toe doen"*
- www.denieuwereporter.nl - *"Raad voor de Journalistiek vernieuwt - Een nieuwe journalistieke Leidraad en geen juridisch klinkende uitspraken meer"*
- Uitzending Radio1 'Lunch!' - item over bericht Raad inzake mediacode
- Bericht RvdJ - *"Fotomoment Koninklijk Huis – Zijn media gebonden aan de Mediacode?"*
- www.denieuwereporter.nl - *"Raad voor de Journalistiek ook in moeilijke tijden op zijn post"*
- Uitzending Radio1 'Lunch!' - Mediaforum, onder meer over berichtgeving inzake vermissing Ruben en Julian
- www.svj.hu.nl/villanova - *"Ik ben niet bang voor verlies aan relevantie"*
- Maatschappij & Politiek - *"Vijf vragen aan Hans Laroes"*
- Trouw - *"Niet langer vrij spel voor schandaalkranten"*
- Het Parool - *"Raad moet zelfbewust en vrolijk worden"*
- NRC Handelsblad - *"De Raad moet meer opinies geven en niet veroordelen"*
- www.denieuweReporter.nl - *"Ik wil meer debat en minder rechtspraak"*
- Uitzending Radio1 'Lunch!' - interview Hans Laroes over zijn voorzitterschap van de Raad
- Uitzending BNR Mediazaken - *"Erop of eronder voor de RvdJ"*
- de Volkskrant - *"Raad voor de Journalistiek vecht voor voortbestaan"*

2. Klachten in getallen

In het verslagjaar 2013 ontving de Raad 90 klachten die in behandeling zijn genomen. Bovendien zijn nog 30 klachten binnengekomen die niet zijn doorgezet, bijvoorbeeld wegens het ontbreken van een direct belang. Dit gaat vooral om klachten die via een online klachtformulier zijn ingediend, een mogelijkheid die medio 2012 is opengesteld. Verder heeft de Raad 1 klacht ontvangen, die vanwege de nieuwe werkwijze (nog) niet in behandeling is genomen omdat de klager zijn klacht eerst moest voorleggen aan het betrokken medium. Daarnaast heeft de Raad 6 herzieningsverzoeken ontvangen, waarvan 4 afkomstig van de oorspronkelijke klager en 2 afkomstig van het betrokken medium.

De secretaris van de Raad heeft dit jaar 1 keer succesvol bemiddeld, voordat de zaak formeel bij de Raad was ingediend. In deze zaak hebben partijen in overleg overeenstemming bereikt over een rectificatie. Verder heeft in 2 zaken bemiddeling plaatsgevonden, nadat deze formeel waren ingediend. In een zaak was de bemiddeling succesvol en hebben partijen afspraken gemaakt in verband met een mogelijke vervolpublicatie. In de andere zaak is de bemiddeling niet geslaagd en is de klacht alsnog ter beoordeling aan de Raad voorgelegd.

Overigens is in 4 andere zaken bemiddeling verzocht of voorgesteld, maar liet vervolgens een van de betrokkenen weten daarop geen prijs te stellen of werd bemiddeling vanwege de aard van de zaak niet opportuun geacht. In al deze gevallen is de klacht verder in behandeling genomen.

Daarnaast hebben 7 klagers hun klachten ná indiening daarvan ingetrokken, onder meer omdat de kwestie alsnog in overleg met het medium was opgelost.

De Raad heeft 61 conclusies gegeven. Daarvan hebben 8 betrekking op klachten die in 2012 zijn behandeld, terwijl in 2013 de definitieve conclusie is geformuleerd.

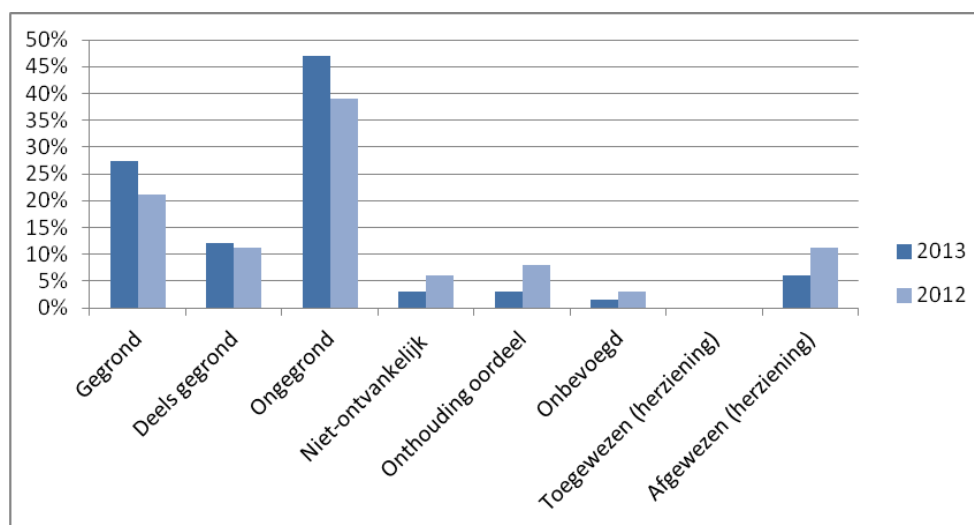
In 31 zaken werd de klacht (gedeeltelijk) gegrond bevonden en in 26 zaken ongegrond. In de overige zaken achtte de Raad zichzelf onbevoegd, klager niet-ontvankelijk, onthield de Raad zich van een oordeel, of betrof het een afgewezen verzoek tot herziening (zie de tabel hieronder). Van de resterende 18 in 2013 behandelde klachten volgt de conclusie in 2014.

De conclusies die de Raad in 2013 heeft gedaan, hebben betrekking op 42 verschillende media en 1 boek. Een overzicht van de conclusies per medium is hierna opgenomen onder punt 4.

In de 27 (deels) gegronde zaken zijn 16 conclusies geheel dan wel in samenvatting gepubliceerd door de betrokken media. Van de overige 10 zaken hadden er 5 betrekking op media die om hen moverende redenen niet hebben meegewerkt aan de procedures bij de Raad.

In 1 zaak heeft het medium niet gepubliceerd, omdat het artikel waartegen bezwaar was gemaakt al geruime tijd geleden was gepubliceerd. Verder had in 2 zaken al een soort rechtzetting plaatsgevonden voorafgaand aan de behandeling van de klachten door de Raad. Ten slotte loopt in 1 zaak nog een herzieningsprocedure.

Volgens de vereenvoudigde procedure zijn bovendien 15 klachten in eerste instantie afgedaan middels een beslissing van de voorzitter en secretaris van de Raad. In 5 gevallen ging de klager tegen de beslissing in beroep: in 3 zaken werd het beroep ongegrond verklaard en in 1 zaak was de klager niet-ontvankelijk omdat hij het beroep te laat had ingediend. De vijfde conclusie volgt in 2014. Deze conclusies worden overigens alleen ter kennisneming aan partijen gestuurd en niet gepubliceerd.

Raad voor de Journalistiek in cijfers

	2013	2012
Klachten		
Ingediende klachten	90 waarvan 7 ingetrokken	85 waarvan 9 ingetrokken
Herzieningsverzoeken	6	8
Niet doorgezette klachten	30	22
Bemiddeling	3 waarvan 2 geslaagd, 1 niet geslaagd	12 waarvan 4 geslaagd, 5 niet geslaagd en 3 nog in behandeling
Zittingen		
Aantal zittingen	17	15
Behandelde klachten	75	76
Aantal conclusies	61	65
Conclusies van de Raad		
Geground	18	15
Deels geground	8	8
Ongeground	31	28
Niet-ontvankelijk	2	4
Onthouding oordeel	2	6
Onbevoegd	1	2
Toegewezen (herziening)	-	-
Afgewezen (herziening)	4	8
Beslissingen voorzitter/secretaris		
Aantal beslissingen	15	8
Evident niet-ontvankelijk	9	4
Evident onbevoegd	1	2
Evident ongeground	9	4
Beroep tegen beslissing voorzitter/secretaris		
Ongeground	4	3
Deels geground	-	-
Niet-ontvankelijk	1	-

Nb. Het aantal uitgesplitste oordelen komt niet overeen met het totaal aantal conclusies per jaar, omdat in een aantal zaken een 'dubbel' oordeel is uitgesproken (bv. deels niet-ontvankelijk en deels (on)geground).

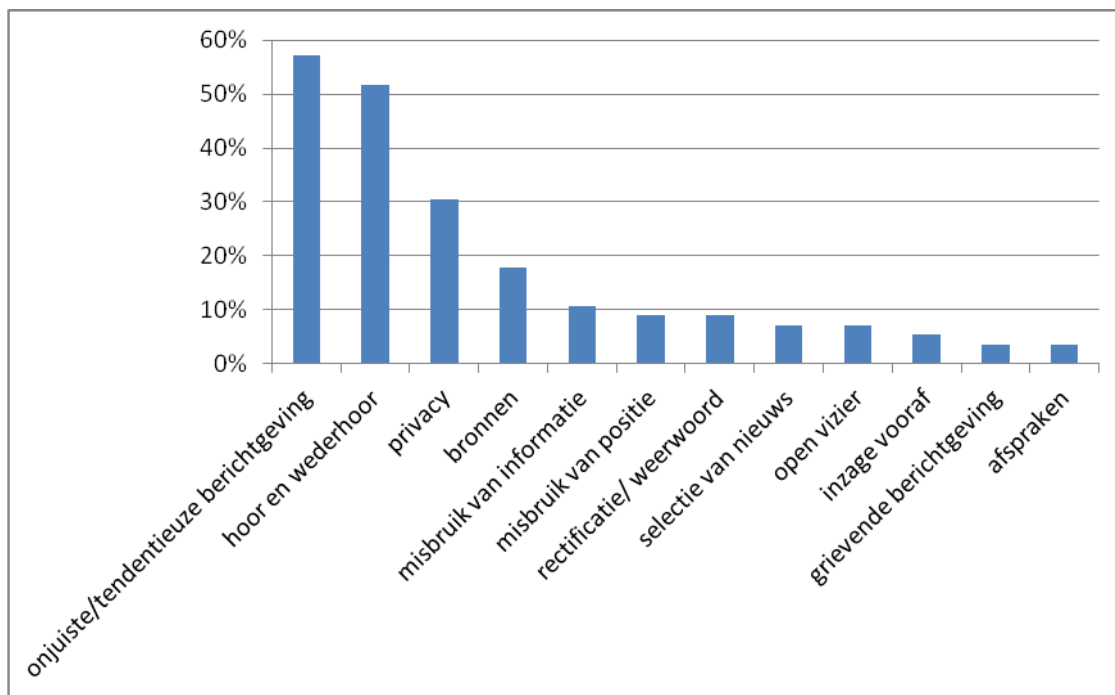
Overige gegevens

telefonisch verstrekte informatie	133	198
telefonische doorverwijzing	7	10
schriftelijk verstrekte informatie	147	200

Nb. In dit verband verdient te worden opgemerkt dat in toenemende mate informatie wordt gedownload van de website van de Raad.

3. Conclusies naar inhoud

Hieronder volgt een rubricering van de conclusies. De klachten die in meer dan één rubriek ondergebracht zouden kunnen worden, zijn slechts vermeld bij de meest kenmerkende rubriek, tenzij anders is aangegeven. De meest voorkomende klachten zijn weergegeven in de volgende grafiek:

De samenvattingen geven alleen de hoofdpunten van de conclusies weer. De volledige tekst van alle conclusies van de Raad staat op de website van de Raad: www.rvdj.nl. Met behulp van het bij de conclusie vermelde jaartal en volgnummer (bijvoorbeeld: 2013/1) kan de volledige conclusie worden opgezocht. Het is ook mogelijk een schriftelijk exemplaar van een conclusie aan te vragen bij het secretariaat van de Raad.

3.1 Procedure

3.1.1 ONTVANKELIJKHEID

Een klager kan in zijn klacht niet-ontvankelijk worden verklaard als hij zijn klacht te laat heeft ingediend. In artikel 2a van het Reglement voor de werkwijze van de Raad voor de Journalistiek is bepaald dat een klacht moet worden ingediend binnen zes maanden nadat de journalistieke gedraging, waartegen de klacht is gericht, heeft plaatsgevonden. In beginsel is een klager in zijn klacht niet-ontvankelijk indien hij het klaagschrift niet tijdig heeft ingediend. Niet-ontvankelijkverklaring op deze grond blijft achterwege, indien redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de desbetreffende klager in verzuim is geweest.

De Jong/de Bunschoter

In de periode van oktober 2010 tot en met januari 2013 zijn in de Bunschoter diverse artikelen gepubliceerd waarin klager is genoemd dan wel geciteerd.

Voor zover de klacht is gericht tegen publicaties gedateerd vóór 14 maart 2012, is de klacht niet tijdig door de Raad ontvangen. Klager heeft geen bijzondere omstandigheden

aangevoerd op grond waarvan de termijnoverschrijding hem redelijkerwijs niet kan worden verweten. Klager is op dit punt in zijn klacht niet-ontvankelijk. Dat vervolgens opnieuw artikelen over klager zijn verschenen waartegen hij bezwaar maakt, doet daaraan niet af. Verder overweegt de Raad dat in deze kwestie relevant is dat de publicaties waartegen klager bezwaar maakt, betrekking hebben op het gebruik door klager van zijn spreekrecht inzake gemeentelijke aangelegenheden. Door zijn opstelling creëert klager nieuws. De publicaties betreffen feitelijkheden die in de lokale omgeving als nieuwsfeiten kunnen worden beschouwd. Verweerder is niet gehouden om wederhoor toe te passen als het gaat om de opname van een nieuwsfeit in een jaaroverzicht of de publicatie van voorstellen waarin aan de gemeenteraad wordt voorgelegd de maatregelen tegen klager te verlengen. Verder blijkt uit de stukken dat klager een ingezonden brief aan verweerder heeft gestuurd, die in aangepaste vorm is gepubliceerd. Deze publicatie geeft de standpunten van klager duidelijk weer. De Raad volgt klagers stelling dat verweerder hem niet te woord wil staan of stelselmatig negeert, dan ook niet. Dat verweerder geen beschuldigingen van klagers zijde richting de gemeente en bestuurders wil publiceren indien klager die beschuldigingen niet nader onderbouwt, is evenmin journalistiek ontoelaatbaar. Voor zover de klacht zich richt tegen artikelen die vanaf 14 maart 2012 zijn gepubliceerd, is deze dan ook ongegrond.

Conclusie: niet-ontvankelijk c.q. ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/13 en in Villamedia magazine van mei 2013

3.1.2 BEVOEGDHEID

Een klacht moet betrekking hebben op een journalistieke gedraging, anders is de Raad niet bevoegd over de klacht te oordelen. Het journalistieke normenstelsel is niet bedoeld voor de beoordeling van een publicatie die voornamelijk elementen van niet-journalistieke aard bevat, die een zodanige invloed hebben op de publicatie dat deze in zijn geheel als van niet-journalistieke aard moet worden aangemerkt.

Fassbind/OperaNederland.nl

De klacht betreft een recensie op de website www.operanederland.nl over de door klager geschreven Duitstalige biografie “*Joseph Schmidt - Sein Lied ging um die Welt*”. Verweerder heeft onweersproken gesteld dat hij niet tegen betaling meewerkt aan de inhoud van de website en ook overigens niet beroepsmatig handelt. Volgens de Raad is dan ook geen sprake van journalistieke werkzaamheden. De klacht heeft dus geen betrekking op een ‘journalistieke gedraging’, zodat de Raad niet bevoegd is daarover te oordelen.

Conclusie: onbevoegd

Trefwoorden:

- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/42 en in Villamedia magazine van oktober 2013

3.1.3 HERZIENING

In artikel 10a lid 1 van het Reglement voor de werkwijze van de Raad is bepaald dat een beslissing van de Raad die is gegeven naar aanleiding van een klaagschrift, door de Raad geheel of gedeeltelijk kan worden herzien op verzoek van de klager dan wel op verzoek van de verweerder die daadwerkelijk verweer heeft gevoerd. Herziening is slechts mogelijk indien degene die herziening verzoekt aannemelijk maakt dat de beslissing van de Raad berust op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten.

Dat degene die om herziening verzoekt zich niet kan vinden in de oorspronkelijke beslissing van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening gegrond te verklaren.

De Jong/Lokale Omroep Spakenburg (LOS) - herziening

Verzoeker heeft een klacht ingediend over twee uitzendingen van het programma LOS politiek. De Raad heeft de klacht ongegrond verklaard (RvdJ 2012/49). Verzoeker heeft verzocht om herziening van deze conclusie. Kern van het verzoek is dat verzoeker zich niet kan vinden in het oordeel van de Raad. Verzoeker heeft in zijn verzoekschrift geen relevante nieuwe feiten of omstandigheden aangevoerd die een ander licht kunnen werpen op zijn klacht. Hij heeft niet aannemelijk gemaakt dat de beslissing van de Raad berust op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten. Er bestaat geen aanleiding voor het oordeel dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft gedaan. Dat verzoeker zich niet kan vinden in het oordeel van de Raad is onvoldoende om het verzoek tot herziening gegrond te verklaren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/10 en in Villamedia magazine van mei 2013

X/Mat, NRC Handelsblad en NRC.Next - herziening

Verzoekster heeft een klacht ingediend over een artikel dat gaat over Body Dysmorphic Disorder (BDD), waarin zij met haar voornaam is aangeduid en haar uiterlijke kenmerken zijn beschreven. De Raad heeft de klacht ongegrond verklaard (RvdJ 2012/58). Verzoekster heeft verzocht om herziening van deze conclusie. In haar verzoekschrift geeft zij een nadere toelichting op haar standpunten, zoals die bekend waren bij de Raad ten tijde van de beslissing. Aan de hand van haar standpunten bestrijdt verzoekster de overwegingen van de Raad. Er zijn geen relevante nieuwe feiten of omstandigheden aangevoerd die een ander licht kunnen werpen op de klacht. Niet aannemelijk is geworden dat de beslissing van de Raad berust op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten. Er bestaat geen grond voor de conclusie dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft gedaan. Dat verzoekster zich niet kan vinden in het oordeel van de Raad is onvoldoende om haar herzieningsverzoek gegrond te verklaren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/11 en in Villamedia magazine van mei 2013

Moonen en Moonen Prymaplan/Liukku en AD - herziening

Verzoekers hebben een klacht ingediend over de artikelen *“BOOR-verdachte ook privé dik met aannemer”* en *“Meldpunt Lansingerland BOOR-fraude”*. De Raad heeft de klacht deels gegrond verklaard (RvdJ 2012/62). Verzoekers hebben verzocht om herziening van deze conclusie.

Naar het oordeel van de herzieningskamer hebben verzoekers niet aannemelijk gemaakt dat de beslissing van de Raad berust op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten. In het verzoekschrift geven verzoekers te kennen dat zij zich niet kunnen vinden in het oordeel van de Raad dat verweerders hen afdoende in de gelegenheid hebben gesteld om commentaar te geven. Daarnaast zijn verzoekers van mening dat de Raad de in het eerste artikel beschreven feitelijke onjuistheden onvoldoende heeft laten meewegen in zijn oordeel en deze ten onrechte in de conclusie niet heeft hersteld.

Verzoekers hebben in hun verzoekschrift geen relevante nieuwe feiten of omstandigheden aangevoerd die een ander licht kunnen werpen op hun klacht. Het verzoekschrift bevat

voornamelijk stellingen die verzoekers al in hun klacht hebben geformuleerd en waarover de Raad een oordeel heeft gegeven. Er bestaat geen grond voor de conclusie dat de Raad zijn beslissing op basis van onjuiste feiten heeft genomen. Dat verzoekers zich niet kunnen vinden in de wijze waarop de Raad deze stellingen van verzoekers heeft gewogen in zijn oordeel, is onvoldoende om een verzoek tot herziening gegrond te verklaren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/21 en in Villamedia magazine van juli 2013

Poel/Van den Berg en De Twentsche Courant Tubantia - herziening

Verzoeker heeft een klacht ingediend over de column "Herenleed". De Raad heeft de klacht ongegrond verklaard (RvdJ 2013/19). Verzoeker heeft verzocht om herziening van deze conclusie. Kern van het verzoek is dat verzoeker zich niet kan vinden in het oordeel van de Raad. Niet aannemelijk is geworden dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft gedaan. Verzoeker somt in zijn verzoekschrift slechts een aantal feiten en bezwaren op die ten tijde van de beoordeling van de Raad reeds bekend waren en als zodanig zijn meegewogen bij de beoordeling van de klacht. Dat verzoeker zich niet kan vinden in het oordeel van de Raad is onvoldoende om een verzoek tot herziening gegrond te verklaren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/45 en in Villamedia magazine van november 2013

3.2 Journalistieke werkwijze

3.2.1 AFSPRAKEN

Als een journalist zich niet houdt aan gemaakte afspraken, handelt hij in beginsel journalistiek onzorgvuldig.

X/Leidsch Dagblad/Alphen.cc

De klacht gaat over het artikel "Hij móest aan haar zitten". Kern van de klacht is dat de met klagster gemaakte afspraken over het recht op inzage vooraf door verweerder niet zijn nagekomen. De Raad stelt voorop dat een journalist gemaakte afspraken behoort na te komen. Klagster heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat zij met verweerder afspraken heeft gemaakt over de voorwaarden van publicatie van haar verhaal. Publicatie zou niet eerder plaatsvinden dan nadat klagster akkoord zou zijn met de vorm en inhoud van het artikel. Door het verhaal van klagster tegen de afspraak in toch te publiceren zonder dat zij daarin inzage heeft gehad, heeft verweerder journalistiek onzorgvuldig jegens klagster gehandeld. Dat de journalist geen reactie kreeg op zijn e-mail waarbij het concept-artikel was verstuurd, ontsloeg hem niet van de verplichting telefonisch contact met klagster te zoeken. Dit klemt te meer, daar het duidelijk een voor klagster zeer gevoelige kwestie betreft. Verweerder heeft erkend dat de gemaakte afspraak is geschonden en dat sprake is geweest van een ongelukkige samenloop van omstandigheden. Het siert verweerder dat hij deze erkenning heeft gegeven en dat de betrokken journalist zijn excuses aan klagster heeft aangeboden. Gezien de omstandigheden zou het verweerder echter niet hebben misstaan, indien hij tevens een gebaar richting klagster had gemaakt om de gevolgen van deze handelwijze te verzachten.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken, inzage vooraf
- Publicatie op www.rvdj.nl/2013/2, in het Leidsch Dagblad van 31-1-2013, in Alphen.cc van 2-2-2013 en in Villamedia magazine van 15-2-2013

3.2.2 BRONNEN

Teneinde het publiek zo goed mogelijk te informeren maakt de journalist bij voorkeur zijn bronnen bekend. De journalist beschermt de identiteit van zijn bronnen aan wie hij vertrouwelijkheid heeft toegezegd, en van bronnen van wie hij wist of kon weten dat zij hem informatie hebben toegespeeld in de verwachting dat zij hun identiteit niet zou onthullen. Van informatie die hem is toegespeeld en van informatie die hem is meegedeeld door bronnen van wie hij de identiteit niet kan onthullen, maakt hij alleen gebruik wanneer hij de betrouwbaarheid ervan heeft onderzocht, en de publicatie ervan voldoende nieuwswaarde heeft, een maatschappelijk belang dient en geen onevenredig groot gevaar voor personen oplevert. (punten 2.2.1., 2.2.2. en 2.2.3. van de Leidraad van de Raad)

Flecha/Friele, Misérus en de Volkskrant

Klager maakt bezwaar tegen het artikel “Juan Antonio Flecha was klant van dopingarts Fuentes”. Hij heeft allereerst gesteld dat de publicatie diverse ernstige beschuldigingen aan zijn adres bevat, gebaseerd op anonieme bronnen, terwijl voor die beschuldigingen onvoldoende grondslag bestaat.

De Raad acht het begrijpelijk dat verweerders bepaalde informatie alleen onder plicht van geheimhouding konden verkrijgen en dat het niet mogelijk was die bronnen in het artikel bekend te maken. Bovendien is voldoende aannemelijk geworden dat verweerders uitgebreid onderzoek hebben gedaan naar en aandacht hebben besteed aan de betrouwbaarheid van de anonieme bronnen en de door hen verstrekte informatie. In zoverre is de handelwijze van verweerders niet journalistiek ontoelaatbaar.

Echter, verweerders hebben ervoor gekozen de beschuldigingen aan het adres van klager niet toe te schrijven aan bepaalde bronnen, maar als vaststaande feiten te presenteren. Zij hadden in het artikel meer inzicht moeten geven in het door hen verrichte onderzoek en het beschikbare bronnenmateriaal; dat hebben zij onvoldoende gedaan. In de publicatie is niet verantwoord waarop de ernstige beschuldiging ten aanzien van klager is gebaseerd, zodat zulks dit voor de lezers onvoldoende inzichtelijk en controleerbaar is. Hierdoor hebben verweerders op dit punt journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Voor zover klager heeft gesteld dat verweerders ten onrechte geen rectificatie hebben geplaatst, is de klacht ongegrond. In de berichtgeving ontbreekt weliswaar een deugdelijke onderbouwing van de beschuldigingen aan het adres van klager, maar verweerders hebben aannemelijk gemaakt dat voldoende grondslag bestond voor de inhoud van de publicatie. Zij waren dan ook niet verplicht een inhoudelijke rectificatie te plaatsen.

Conclusie: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen
- Rectificatie/weerwoord: rectificatie

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/41, in de Volkskrant van 16-8-2013 en in Villamedia magazine van oktober 2013

Bij het publiceren van beschuldigingen onderzoekt de journalist of voor de beschuldigingen een deugdelijke grondslag bestaat. Bijzondere zorgvuldigheid is geboden in het geval van publicatie van beschuldigingen die afkomstig zijn van personen die ten tijde van de verstrekking van de informatie in conflict zijn met de beschuldigde, of anderszins belanghebbende zijn. (punt 2.2.5. van de Leidraad van de Raad)

X/Van Schilt en Dagblad van het Noorden

De klacht is gericht tegen het artikel “*Stammenstrijd verdeelt Somaliërs*” met de onderkoppen “*Opgestapte voorzitter beschuldigt penningmeester van fraude*” en “*Gemeente Groningen houdt zich afzijdig*”.

De Raad overweegt dat verweerders het artikel vooral hebben gebaseerd op informatie van en beschuldigingen geuit door één bron, die ten tijde van de verstrekking van de informatie in conflict was met klager. Verweerders hadden bijzondere zorgvuldigheid moeten betrachten, maar zij hebben daarvan geen blijk gegeven. Het had op de weg van Van Schilt gelegen meer onderzoek te doen naar de deugdelijkheid van de beschuldigingen. Dat heeft hij onvoldoende gedaan.

Ook is onvoldoende wederhoor toegepast. Nu klager wordt beschuldigd van strafbare feiten hadden verweerders meer moeten ondernemen om de reactie van klager op die beschuldigingen te krijgen. Verweerders hebben niet aannemelijk gemaakt dat zij niet langer konden wachten met de publicatie. Door het artikel te plaatsen zonder de reactie van klager, hebben verweerders ten onrechte het belang dat met de publicatie is gediend laten prevaleren boven de belangen van klager. Dit klemt te meer nu de naam van klager is genoemd en de berichtgeving voor klager zeer beschadigend is.

De handelwijze van verweerders getuigt van journalistieke onzorgvuldigheid en vooringenomenheid. Daarbij neemt de Raad mede in aanmerking dat Van Schilt in reactie op een ingezonden brief van de raad van Somalische ouderen een e-mail aan klager heeft gestuurd waarin hij klager onheus heeft bejegend.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, misbruik van informatie
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/17, in Dagblad van het Noorden van 24-4-2013 en in Villamedia magazine van juni 2013

3.2.3 HOOR EN WEDERHOOR

De journalist past, indien dit redelijkerwijs mogelijk is, wederhoor toe bij betrokkenen die door een publicatie worden gediskwalificeerd, ook wanneer zij hierin slechts zijdelings een rol spelen. De beschuldigde krijgt voldoende gelegenheid om, zonder onredelijke tijdsdruk, bij voorkeur in dezelfde publicatie te reageren op de aantijgingen. (punt 2.3.1. van de Leidraad van de Raad)

Nunes/Noordhollands Dagblad

Klaagster maakt bezwaar tegen het artikel “*Statenlid Nunes actief op extreemrechtse website*”. Zij heeft allereerst gesteld dat onvoldoende wederhoor is toegepast. De Raad overweegt dat de journalist voorafgaand aan de publicatie contact heeft opgenomen met klagster. In de gedrukte versie en in de laatste update van de publicatie op internet is een reactie opgenomen, die in essentie weergeeft wat de mening van klagster was. Het is niet aannemelijk dat klagster onvoldoende tijd en ruimte heeft gekregen haar visie naar voren te brengen. Bovendien mag van een lid van de Provinciale Staten worden verwacht dat deze in een dergelijk geval ook zelf (meer) initiatief neemt. De Raad is van oordeel dat

voldoende wederhoor is toegepast. Verder heeft klaagster gesteld dat in het artikel op de website gedurende korte tijd heeft gestaan dat zij niet bereikbaar zou zijn voor commentaar. Onvoldoende is duidelijk geworden hoe de feitelijke gang van zaken op dit punt is geweest. De bestreden (eerdere) versie van het digitale artikel is niet aan de Raad overgelegd. Los daarvan is deze omissie niet van zodanige aard – nu kort daarop alsnog de reactie van klaagster is opgenomen – dat verweerder daarmee journalistiek ontoelaatbaar heeft gehandeld.

Verder stond het verweerder vrij om ter verifiëring van het nieuwsbericht eveneens de voormalig fractievoorzitter van klaagster te benaderen voor een reactie. Gelet op de recente breuk van klaagster met de fractie was dit ook begrijpelijk en journalistiek relevant. Niet is gebleken dat verweerder daarbij journalistiek onzorgvuldig jegens klaagster heeft gehandeld.

Ten slotte stelt de Raad vast dat klaagster heeft erkend dat de gebruikte citaten van haar afkomstig zijn. Er is geen grond voor het oordeel dat de citaten op journalistiek onzorgvuldige wijze zijn gebruikt.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Privacy: bekende persoonlijkheden
- Aard van de publicatie: citaat

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/1 en in Villamedia magazine van 15-2-2013

Schotte/De Koe, Schouten, Kockelmann en Brandpunt (KRO)

Klager maakt bezwaar tegen de uitzending “*Commotie op Curaçao*”. Kern van de klacht is dat onvoldoende wederhoor is toegepast en dat eenzijdig en tendentiek is bericht zonder dat daarvoor een deugdelijke grondslag bestaat.

De Raad overweegt dat in de uitzending de politieke situatie in Curaçao, het uitgelekte memo van de Veiligheidsdienst en de (mogelijke) rol van klager daarbij aan de orde zijn gesteld. Het kan maatschappelijk relevant en journalistiek geboden zijn om journalistiek onderzoek te verrichten naar de mogelijke betrokkenheid van klager bij onoorbare praktijken. Verweerders hebben aannemelijk gemaakt dat zij ter zake deugdelijk onderzoek hebben verricht en dat er voldoende aanleiding bestond over de kwestie te berichten op de wijze zoals zij hebben gedaan. De vormgeving van de uitzending laat de kijker voldoende ruimte om zich een eigen oordeel te vormen over de handelwijze van klager. Verweerders hebben in zoverre journalistiek niet onzorgvuldig gehandeld.

Dit neemt echter niet weg dat een journalist, indien dit redelijkerwijs mogelijk is, wederhoor dient toe te passen bij betrokkenen die door een publicatie worden gediskwalificeerd. De Raad stelt vast dat in de uitzending aantijgingen aan klagers adres worden geuit die hem (ook) persoonlijk betreffen. Het vragen van een reactie aan de communicatieafdeling van klager kan in zo een geval niet worden gezien als een deugdelijke toepassing van het beginsel van wederhoor. Klager had zelf in de gelegenheid moeten worden gesteld om op die beschuldigingen te reageren. Het had daarbij op de weg van verweerders gelegen om klager daarvoor tijdig te benaderen. Zij hadden daarbij rekening dienen te houden met de omstandigheid dat klager – gezien zijn functie – mogelijk beperkt beschikbaar zou zijn. Verweerders hebben echter pas kort vóór de uitzending getracht klager te benaderen voor een reactie. Toen bleek dat klager op het door verweerders gewenste moment niet in het land was, hebben zij hem uiteindelijk niet meer de mogelijkheid gegeven zelf te reageren. Op 13 april 2012 heeft de secretaris-generaal van het ministerie van Algemene Zaken van Curaçao er bij verweerders nog op aangedrongen dat alsnog te doen. Dat verzoek hadden verweerders in dit geval niet naast zich neer mogen leggen.

De Raad is ook van oordeel dat verweerders onder deze omstandigheden het beginsel van wederhoor niet deugdelijk hebben toegepast. Op dit punt is de klacht dan ook gegrond.

Conclusie: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/5, op de website brandpunt.kro.nl en in Villamedia magazine van april 2013

Kramer (Teo Lamers Motorrijwielen)/Promotor (ANWB Media)

In het tijdschrift Promotor is het artikel "Koninklijke Guzzi" van de hand van Van Lent verschenen. Daarin heeft Van Lent onder meer de uitkomst van een door hem verrichte technische keuring van een Moto Guzzi Quota 1000 beschreven en de eigenaar van de motor geïnterviewd. Klager (Kramer) is de dealer van de motor en zijn zaak is in het artikel genoemd. Volgens Kramer bevat het artikel negatieve uitlatingen over hem c.q. zijn zaak en is hij niet in gelegenheid gesteld daarop te reageren.

Het artikel kan niet als een 'recensie' of beoordeling van het werk van Kramer worden aangemerkt. Zoals Promotor zelf heeft aangevoerd, gaat het in de rubriek (vooral) om een beoordeling van de technische staat van de motor en niet om een beoordeling van het uitgevoerde onderhoud door een dealer.

In de publicatie wordt in negatieve bewoordingen gesproken over de bij name genoemde zaak van Kramer. Promotor had daarom Kramer om een reactie behoren te vragen. Dat de reacties van beschuldigde dealers meestal afwijzend/ontwijkend zijn, ontslaat Promotor niet van deze verplichting. Door het achterwege laten van wederhoor is een eenzijdig, ongenueanceerd en overwegend negatief beeld over de zaak van Kramer ontstaan.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/25, in Villamedia magazine van juli 2013 en in Promotor van september 2013.

Gemeente Haarlemmermeer, Weterings, Bezuijen, Nobel en van Dijk/Smakman en Haarlems Dagblad

Klagers maken bezwaar tegen een aantal publicaties van januari 2013 over fraude bij het gemeentelijke onderhoudsbedrijf De Waterwolf. Kern van de klacht is dat in de berichtgeving ten onrechte is beweerd dat klagers signalen over die fraude hebben genegeerd en pas na berichtgeving daarover in het Haarlems Dagblad in actie zijn gekomen.

Volgens de Raad is genoegzaam gebleken dat de aantijgingen aan het adres van klagers ongegrond zijn en dat verweerders dat hadden kunnen weten. Aangezien klagers in de berichtgeving worden gediskwalificeerd, hadden verweerders de aantijgingen bovendien niet zonder behoorlijke toepassing van wederhoor mogen publiceren. Verweerders hebben voorafgaand aan de publicaties geen wederhoor bij klagers toegepast. Het opnemen van een citaat uit een door een van de wethouders bij de rijksrecherche afgelegde verklaring kan niet als een behoorlijke toepassing van wederhoor worden aangemerkt, omdat het citaat niet gaat over de daarna, in januari 2013, gepubliceerde aantijgingen. Verweerders hebben journalistiek onzorgvuldig gehandeld. Dat zij ná de berichtgeving aan klagers hebben aangeboden hun visie alsnog in een interview uiteen te zetten, kan daaraan niet afdoen.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/38 en in Villamedia magazine van oktober 2013

Stichting S.O.S./Dahhan, Mulder, Ramesar en Trouw

Op 5 en 6 april 2013 zijn in de papieren editie en op de website van Trouw artikelen verschenen over vermeende banden tussen klagster en gewapende groeperingen in Syrië. Kern van de klacht is dat in de publicaties onjuist, eenzijdig en tendentius over klagster is bericht en dat klagster onvoldoende gelegenheid tot wederhoor is geboden.

Volgens de Raad hebben verweerders voldoende aannemelijk gemaakt dat op basis van hun onderzoek aanleiding bestond om te berichten over klagster zoals zij hebben gedaan. Hoewel niet kan worden uitgesloten dat enkele beschreven details feitelijk onjuist zijn, is niet gebleken dat verweerders daarmee journalistiek ontoelaatbaar hebben gehandeld. Verder staat vast dat verweerders contact hebben opgenomen met klagster. Daarbij is een meningsverschil ontstaan over de voorwaarden waaronder klagster bereid was mee te werken aan een interview. Gebleken is dat zowel verweerders als klagster bereid zouden zijn geweest een interview te houden waarvan geluidsopnamen (geen beeldopnamen) werden gemaakt. Ten tijde van de onderhandeling hebben partijen echter niet tot deze afspraak kunnen komen, waarna klagster heeft afgezien van medewerking. Daarna hebben verweerders gemeld een e-mail te zullen sturen. Klagster had dan ook kunnen weten dat de mogelijkheid bestond dat haar op korte termijn via deze weg vragen zouden worden voorgelegd. Verweerders hebben een weliswaar korte, maar niet onredelijk korte, deadline gesteld. Klagster had op de e-mail kunnen reageren met een verzoek om enig uitstel voor beantwoording daarvan. Niet kan worden geoordeeld dat verweerders de journalistieke norm van hoor en wederhoor hebben geschonden. Daarbij weegt de Raad mee dat Mulder op 5 april tevergeefs heeft gebeld met de voorzitter van klagster met het verzoek alsnog zijn weerwoord te geven, opdat dit kon worden meegenomen in een publicatie van 6 april 2013. De Raad ziet ook verder in door klagster aangevoerde argumenten geen grond voor de conclusie dat verweerders journalistiek onzorgvuldig hebben gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/43 en in Villamedia magazine van oktober 2013

Overgaauw/Van de Meent en het Onderwijsblad

De klacht gaat over het artikel "*School voelt zich uitgekleeft door consultancybureau*", waarin meerdere personen zich zeer negatief over klager hebben uitgelaten. Die uitlatingen zijn zodanig beschuldigend van aard dat klager daardoor wordt gediskwalificeerd.

Verweerders hadden dan ook voorafgaand aan de publicatie wederhoor bij klager moeten toepassen. Dat zij beoogden de werkwijze van het consultancybureau aan de orde te stellen en in hun optiek klager daarbij slechts zijdelings een rol speelt in het artikel, doet daaraan niet af.

Dat verweerders hebben aangeboden in het volgende nummer van het Onderwijsblad dan wel in een latere editie door middel van een ingezonden brief een reactie van klager te publiceren, is onvoldoende om te spreken van deugdelijke toepassing van wederhoor.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/55, op de website aob.nl op 28-11-2013 en in Villamedia magazine van januari 2014

Als een betrokkene geen adequaat gebruik maakt van de hem geboden gelegenheid tot wederhoor, kan dat de journalist niet worden tegengeworpen.

X.nl /Polman en Spitsnieuws.nl

De klacht betreft de publicaties “Oorlog in telefonieland” en “Ergernis om kapen telecomklanten”. Verweerders hebben niet op de klacht gereageerd.

Klaagster heeft gesteld dat de artikelen tendentiekus zijn en veel ongefundeerde beschuldigingen aan haar adres bevatten. Verweerders hebben ervoor gekozen geen verweer te voeren en hebben de Raad geen informatie verschaft omtrent de wijze waarop de berichtgeving tot stand is gekomen. De Raad betreurt deze houding, omdat daarmee een onafhankelijke journalistieke toetsing van de handelwijze van verweerders ernstig wordt bemoeilijkt. De Raad kan geen gefundeerd oordeel geven zonder nader feitenonderzoek, hetgeen door de houding van verweerders niet mogelijk is. De procedure bij de Raad leent zich er niet voor dat de Raad een dergelijk feitenonderzoek buiten (een der) partijen om verricht. De Raad onthoudt zich daarom op dit punt van een oordeel.

Verder overweegt de Raad dat Polman kennelijk de eigenaar van klagster heeft benaderd voor wederhoor. Deze heeft ervoor gekozen niet inhoudelijk te reageren, in afwachting van de beantwoording van gestelde Kamervragen. De in de berichtgeving opgenomen beweringen over klagster zijn specifiek en duidelijk. Klagster heeft niet aannemelijk gemaakt dat het geven van een inhoudelijke reactie slechts mogelijk was na beantwoording van de Kamervragen. Dat (de eigenaar van) klagster niet adequaat heeft gereageerd, kan verweerders niet worden verweten. Gelet op het uitblijven van een inhoudelijke reactie is het begrijpelijk en journalistiek relevant dat verweerders de eigenaar van klagster op dit punt hebben geciteerd. Van onjuiste toepassing van wederhoor is geen sprake. Dit onderdeel van de klacht is dan ook ongegrond.

Conclusie: ongegrond c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Procedure: medewerking aan procedure

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/23 en in Villamedia magazine van juli 2013

X Bouw/Brumsteede en Opgelicht?! (TROS)

In het televisieprogramma Opgelicht?! is aandacht besteed aan de handelwijze van klagster en haar directeur. Daarbij is aan de orde gesteld dat klagster diverse voormalige klanten en personeelsleden zou hebben gedupeerd. Kern van de klacht is dat de uitzending is gebaseerd op onwaarheden en dat onvoldoende wederhoor is toegepast. Verweerders hebben niet op de klacht gereageerd.

Volgens de Raad bestond voldoende grondslag voor de aan het adres van klagster geuite beschuldigingen. Bovendien is klagster ruimschoots in de gelegenheid gesteld om op de beschuldigingen te reageren en haar visie kenbaar te maken. Uit de door klagster overgelegde stukken kan niet worden opgemaakt dat de in de uitzending behandelde klachten onterecht zouden zijn. Andere mogelijk ontlastende verklaringen en stukken die klagster heeft genoemd en die zouden moeten aantonen dat de uitzending op onwaarheden berust, heeft de Raad niet gezien. Daarom is niet aannemelijk geworden dat

de door klager aan de redactie verstrekte informatie ten onrechte niet (voldoende) in de uitzending is verwerkt. Er is geen grond voor de conclusie dat verweerders onvoldoende wederhoor hebben toegepast. Dat klager van de haar geboden gelegenheid tot wederhoor wellicht niet adequaat en tijdig gebruik heeft gemaakt, kan verweerders niet worden verweten. Klager heeft niet aangetoond dat de uitzending relevante feitelijke onjuistheden bevat of dat verweerders op andere wijze journalistiek ontoelaatbaar hebben gehandeld, zodat de klacht ongegrond is.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/31 en in Villamedia magazine van augustus 2013

X en Y/Nieuwsuur (NOS/NTR)

De klacht gaat over het item *“Erfenissen bron van familieruzies”*. Daarin zijn beelden getoond van een interview met de zus van klagers over een binnen hun familie afgewikkelde erfenis. Kern van de klacht is dat ten onrechte geen wederhoor bij klagers is toegepast en dat ten onrechte is gemeld dat de oudste broer van de reportage op de hoogte is gesteld. In een telefoongesprek voorafgaand aan de uitzending is in ieder geval met X besproken dat aandacht zou worden besteed aan de afwikkeling van de erfenis binnen de familie van klagers en dat de zus van klagers daarover aan het woord zou komen. Uit de lezingen van beide partijen volgt dat X heeft laten weten dat hij het geschil niet op televisie wilde uitvechten, dat hij het gesprek positief heeft afgesloten met de woorden *“Ik hoop dat het haar heeft opgelucht”* en dat hij de redactrice niet heeft gewaarschuwd voor de mogelijk door zijn zus gedane c.q. nog te uiten beweringen. Het gaat om een langdurig conflict tussen klagers en hun zus, zodat X had kunnen weten dat zijn zus een voor klagers onwelgevallig standpunt in zou nemen. Het had daarom op zijn weg gelegen om uit eigen beweging iets van zijn bezwaren naar voren te brengen, óók terwijl hij kennelijk de indruk had (al dan niet terecht) dat de reportage al was gemaakt. Het zou de redactie hebben gesierd als zij na het opnemen van het item – waardoor de inhoud en strekking van de uitlatingen van de zus van klagers kwamen vast te staan – nog op enigerlei wijze contact had opgenomen met klagers. Gezien alle omstandigheden kan het feit dat klagers niet inhoudelijk hebben gereageerd, echter de redactie niet worden verweten.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/52 en in Villamedia magazine van december 2013

Nb. Het door klagers ingediende herzieningsverzoek is behandeld op de zitting van de Raad van 31 januari 2014. Het herzieningsverzoek is afgewezen (RvdJ 2014/22).

Soms wordt aan de orde gesteld of het verkregen wederhoor wel in de berichtgeving is verwerkt.

Meijering/Van den Heuvel (De Telegraaf)

Klager maakt bezwaar tegen het artikel *“La Serpe, kroongetuige in liquidatieproces, geeft laatste interview”* dat het volgende citaat over klager bevat: *“Een aantal overige advocaten, Nico Meijering voorop, heeft grenzen overschreden. Zo zijn de anonieme getuigen F1 en F3 bewerkt, geregisseerd en beïnvloed. Als de officieren zo hadden gewerkt, waren ze ontslagen.”* Kern van de klacht is dat ernstige beschuldigingen over klager zijn gepubliceerd zonder het opnemen van zijn reactie. Van den Heuvel heeft niet op de klacht gereageerd.

Door de uitlatingen wordt klager in hoge mate gediskwalificeerd. De beschuldigingen zijn afkomstig van een persoon met wie klager in zakelijk conflict is (geweest). Van den Heuvel had daarom bij het publiceren van de uitspraken bijzondere zorgvuldigheid in acht moeten nemen. Dit houdt in het algemeen onder meer in dat wederhoor wordt toegepast. Uit de stukken blijkt dat Van den Heuvel klager heeft benaderd voor een reactie. Door de beschuldigingen aan klagers adres te publiceren, maar klagers reactie niet te plaatsen, heeft Van den Heuvel journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/28 en in Villamedia magazine van augustus 2013

3.2.4 INZAGE VOORAF

De journalist die een interview of een ander artikel vooraf ter inzage geeft aan degene over wie het artikel gaat, is vrij te bepalen hoe hij eventuele op- en aanmerkingen in het artikel verwerkt. Tenzij vooraf anders is afgesproken, biedt inzage vooraf de betrokkene de mogelijkheid te verzoeken om feitelijke onjuistheden te corrigeren en onduidelijkheden weg te nemen. (punt 2.8.1. van de Leidraad van de Raad)

Zie in dit verband de zaak **X/Leidsch Dagblad/Alphen.cc** die hiervoor onder 3.2.1 Afspraken is weergegeven en de zaak **Versteeg/Stoffelen en de Volkskrant** die hierna onder 3.6.4 Interview wordt besproken.

3.2.5 MISBRUIK VAN INFORMATIE

De journalist steelt geen informatie(dragers) en betaalt evenmin voor gestolen informatie(dragers). (punt 2.1.3 van de Leidraad van de Raad)

X/Smit (Follow The Money)

Op de website van Follow The Money zijn twee artikelen geplaatst, waarin klager is genoemd. Smit heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat op basis van zijn onderzoek aanleiding bestond om over klager te berichten zoals hij heeft gedaan. Niet is gebleken van belangenverstrengeling of ontoelaatbaar gebruik van informatie. Smit heeft niets van doen met de vermeende diefstal van dossiers uit klagers kantoor. Bovendien heeft hij ervan afgezien deze documenten te openbaren dan wel er uit te citeren. Verder is voldoende onderscheid gemaakt tussen feiten, beweringen en meningen. Klager heeft niet weersproken dat hij betrokken is (geweest) bij de vermelde kwesties en heeft niet aannemelijk gemaakt dat de artikelen relevante feitelijke onwaarheden bevatten. Klager is benaderd voor wederhoor en gelet op de opgenomen citaten moet hem duidelijk zijn geweest voor welk doel hij werd geïnterviewd en in welke context zijn reactie zou worden geplaatst. Van eenzijdige berichtgeving of onvoldoende toepassing van wederhoor is geen sprake. Klagers naam vormt een wezenlijk bestanddeel van de berichtgeving. Hij is tot op heden niet door justitie als verdachte van enig strafbaar feit aangemerkt. Smit was niet gehouden de naam van klager te anonimiseren.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, misbruik van informatie, misbruik van positie
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/60 en in Villamedia magazine van januari 2014

Zie ook de zaak **Poel/Van den Berg en De Twentsche Courant Tubantia** die hierna onder 3.6.2 Column wordt weergegeven.

3.2.6 MISBRUIK VAN POSITIE

De journalist (...) maakt geen misbruik van zijn positie, verricht zijn werk in onafhankelijkheid en vermijdt (de schijn van) belangenverstrengeling. (punt 1.5. van de Leidraad van de Raad)

Simonse/Van Genderen en AD, Van der Wal en RTV Rijnmond, De Telegraaf

Klaagster maakt allereerst bezwaar tegen het artikel *“Dierenbescherming woedend over 1000 beplakte ‘kunstslakken’”* in AD. De Raad is van oordeel dat het verweerders vrij stond de invalshoek te kiezen zoals die in het artikel tot uiting is gebracht, waarbij de Dierenbescherming en het museum Villa Zebra aan het woord zijn gelaten. Dat klaagster het niet eens is met de mening van de Dierenbescherming, is onvoldoende voor de conclusie dat verweerders daarmee journalistiek onzorgvuldig jegens haar hebben gehandeld. Nu een reactie van Villa Zebra is opgenomen, en die reactie niet meer (zoals per abuis in het conceptartikel was gebeurd) ten onrechte als een citaat aan klaagster is toegeschreven, is geen sprake van een onjuiste toepassing van wederhoor. De Raad neemt verder in aanmerking dat klaagster zelf Van Genderen heeft doorverwezen naar een woordvoerder van Villa Zebra. Het is dan ook begrijpelijk en journalistiek zorgvuldig dat de reactie van Villa Zebra in het artikel is verwerkt. Bovendien heeft klaagster erkend dat zij nogmaals door Van Genderen is benaderd om haar visie te geven, maar van die gelegenheid geen gebruik heeft willen maken. Dit kan verweerders niet worden verweten. Er bestaat dan ook geen grond voor het oordeel dat Van Genderen en AD journalistiek ontoelaatbaar hebben gehandeld.

Kern van de klacht tegen Van der Wal en RTV Rijnmond is dat verweerders door het wegnemen van twee slakken uit de installatie gehandeld hebben in strijd met de journalistieke integriteit. De Raad stelt voorop dat het in beginsel niet journalistiek toelaatbaar is (delen van) een kunstwerk weg te nemen. In dit geval is echter aannemelijk geworden dat klaagster met haar kunstwerken vaak maatschappelijke reacties wil ontlokken en mensen wil confronteren. Verder acht de Raad het aannemelijk dat de installatie in zijn geheel (die bestond uit 1000 slakken) niet is aangetast. Alle omstandigheden in aanmerking genomen, is de Raad dan ook van oordeel dat Van der Wal en RTV Rijnmond met hun handelwijze niet journalistiek ontoelaatbaar hebben gehandeld. Van tendentieuze verslaggeving is geen sprake geweest.

Ten slotte heeft klaagster gesteld dat De Telegraaf in het artikel *“Slakken beplakken’ dieren mishandeling”* is meegegaan in de tendentieuze berichtgeving van AD. De Telegraaf heeft niet op de klacht gereageerd. De Raad overweegt dat in het artikel de mening van de Dierenbescherming wordt weergegeven over de tentoonstelling in Villa Zebra en een eerder werk van klaagster. Verweerder kon in redelijkheid over het standpunt van de Dierenbescherming berichten op de wijze zoals hij heeft gedaan. Van tendentieuze berichtgeving is geen sprake.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke handelwijze: hoor en wederhoor, misbruik van positie, selectie van nieuws
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/3 en in Villamedia magazine van 15-2-2013

Zeilcollege Huizen/X en De Gooi- en Eemlander

Klager maakt bezwaar tegen het artikel “*Huizen maakt spartelvijver van Gooimeer*” van de hand van X. Het artikel is afgesloten met de vermelding: “[X] is ombudsman bij deze krant en woont aan het Gooimeer”. Kern van de klacht is dat onjuist en tendentiekus over klager is bericht, waarbij X zijn functie als ombudsman heeft misbruikt, alsmede onvermeld heeft gelaten dat hij in onmin leeft met de familie Schra (eigenaar van het zeilcollege) en een betrokken buurtactivist is.

Volgens de Raad worden in het artikel grievende uitlatingen gedaan over klager, die onvoldoende steun vinden in de feiten en die een grote mate van subjectiviteit bevatten. Een subjectieve inkleuring is weliswaar gebruikelijk voor een opiniestuk, aangezien daarin een persoonlijke mening wordt beschreven. Door de vermelding van de functie ‘ombudsman’ zal echter bij de gemiddelde lezer de indruk worden gewekt dat X ook in dit geval een onafhankelijke, boven partijen staande positie bekleedt. Dat daarbij tevens is vermeld dat hij ‘omwonende’ is, maakt dit niet anders. Dit is neutraal omschreven, terwijl X kennelijk sympathie heeft voor het werk van het actiecomité met belangen die indruisen tegen de belangen van klager. Daar komt bij, dat zich in het verleden onenigheid heeft voorgedaan tussen X en de familie Schra. Voldoende aannemelijk is geworden dat in deze zaak in redelijkheid kan worden gesproken van de schijn van belangenverstremgeling, waarbij zowel de relatie tussen X en klager als de relatie tussen X en het actiecomité ertoe kan hebben bijgedragen dat een onnodig negatief beeld van klager is geschetst. Dit klemmt te meer, nu de vermelding van de functie ‘ombudsman’ in dit geval ten onrechte de indruk wekt dat sprake is van onpartijdige berichtgeving. Verweerders hadden daarom meer terughoudend behoren te zijn in de gekozen formuleringen en opzet van het artikel, voor zover dit op klager betrekking heeft. Zij hadden hetzij ervoor kunnen kiezen het artikel te laten schrijven door een collega van X dan wel meer evenwichtig over de zeilschool behoren te berichten, bijvoorbeeld door ook klager in het artikel aan het woord te laten. Door zo te handelen en na te laten hebben verweerders journalistiek ontoelaatbaar gehandeld.

Dat verweerders ongeveer een maand later hebben bericht dat zij achteraf ongelukkig waren over de plaatsing van de gewraakte passage, kan aan het oordeel van de Raad niet afdoen. In dit artikel is niet ondubbelzinnig duidelijk gemaakt dat en in hoeverre de handelwijze van verweerders niet juist was. Dit artikel heeft de nadelen die klager van de gewraakte publicatie moet hebben ondervonden, onvoldoende kunnen herstellen.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: misbruik van positie
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Rectificatie/weerwoord: rectificatie

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/4, in De Gooi- en Eemlander van 1-2-2013 en in Villamedia magazine van 15-2-2013

3.2.7 SELECTIE VAN NIEUWS

De journalist en zijn redactie zijn vrij in de selectie van nieuws. Het is dan ook aan de redactie om te bepalen vanuit welke invalshoek(en) een onderwerp wordt belicht en in welke context het bericht wordt gebracht. De journalist behoeft bovendien geen toestemming voor of instemming met een publicatie te hebben van degene over wie hij publiceert. Wel dient hij het belang dat met de publicatie is gediend, af te wegen tegen de belangen die eventueel door de publicatie worden geschaad. (punten 1.2. en 1.3. van de Leidraad van de Raad)

X en Y/Dijkstra, De Kleine en De Twentsche Courant Tubantia

Klagers maken bezwaar tegen het artikel *“Pestincident Montessorischool leidt tot nemen maatregelen”*. Zij menen dat de publicatie onjuist, eenzijdig en tendentiek is en dat hen ten onrechte geen gelegenheid tot wederhoor is geboden.

Volgens de Raad stond het de journalisten vrij een artikel te schrijven waarin in hoofdzaak wordt belicht welke maatregelen de school(leiding) heeft genomen om nieuwe incidenten te voorkomen. De krant was niet gehouden een gedetailleerde reconstructie te publiceren over wat heeft plaatsgevonden op de school en/of het specifieke voorval waarbij de dochter van klagers was betrokken, nader te beschrijven. Dat voorval is kort, zakelijk en volledig geanonimiseerd aangehaald in een citaat van de directeur van de school. Het is daarom ook begrijpelijk en journalistiek aanvaardbaar dat klagers niet om wederhoor is gevraagd. Verder is niet gebleken dat bij de totstandkoming van het artikel sprake is geweest van een ontoelaatbare belangenverstremming. De Raad kan zich voorstellen dat klagers – vanwege hun betrokkenheid bij het onderwerp – zich niet (geheel) in de publicatie konden vinden. Verweerders zijn echter op een passende wijze omgegaan met de bezwaren van klagers. De (hoofd)redactie heeft klagers gevraagd of zij een ingezonden brief willen plaatsen en de bereidheid getoond de reactie van klagers in een vervolgartikel te verwerken. Aldus is een constructief voorstel gedaan om aan de bezwaren van klagers tegemoet te komen. Dat klagers hier geen gebruik van hebben willen maken kan verweerders niet worden verweten. Er is niet journalistiek onzorgvuldig ten opzichte van klagers gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Rectificatie/weerwoord: weerwoord

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/49 en in Villamedia magazine van november 2013

3.2.8 OPEN VIZIER/VERBORGEN OPNAME-APPARATUUR

Bij het vergaren van informatie maakt de journalist zich als zodanig bekend. (punt 2.1.1. van de Leidraad van de Raad)

Het gebruik van verborgen opname-apparatuur is niet toelaatbaar. Hiervan kan de journalist alleen afwijken als hem geen andere weg open staat om een ernstige misstand aan het licht te brengen of een zaak van maatschappelijk belang scherper te belichten, mits de werkwijze geen onevenredige inbreuk maakt op de privacy en de veiligheid van betrokkenen.

Voordat een redactie besluit tot publicatie of uitzending van de gesprekken en beelden die volgens de voornoemde werkwijzen zijn vergaard, dient zij het belang dat met de openbaarmaking wordt gediend, af te wegen tegen de inbreuk die de publicatie of uitzending maakt op rechten en rechtmatige belangen van betrokkenen. (punt 2.1.6. van de Leidraad van de Raad)

Slibverwerking Noord-Brabant/de Volkskrant

Klaagster (SNB) maakt bezwaar tegen de artikelen *“Nutsbedrijf in het nauw door derivaten”* en *“Derivatendrama”*. Kern van de klacht is dat de berichtgeving eenzijdig, onvolledig en (deels) onjuist is en dat pas kort voor plaatsing bekend werd dat de artikelen in de Volkskrant zouden worden geplaatst.

Uit de artikelen komt voldoende duidelijk naar voren dat SNB, voorafgaand aan het besluit tot het aangaan van de financiële transacties, met hulp van experts onderzoek naar de risico's heeft gedaan. Verder is duidelijk gemaakt dat SNB aan financiële risicospreiding heeft willen doen, maar dat het feitelijk anders is gelopen. Het is begrijpelijk en niet journalistiek ontoelaatbaar dat in de berichtgeving aansluiting is gezocht bij

boekhoudkundige termen en op grond daarvan is geconcludeerd dat SNB – vanwege het verlies op de financiële transacties door de financiële crisis – een negatief eigen vermogen heeft gekregen en daarmee financiële problemen heeft. De vergelijking met Vestia is evenmin onzorgvuldig. In beide gevallen gaat het om een semi-publieke organisatie die (vooralsnog) zonder succes ingewikkelde financiële constructies is aangegaan. Vestia is hiervan een spraakmakend voorbeeld in Nederland. Er is niet gesuggereerd dat bij SNB fraude aan de orde is. De artikelen geven een genuanceerd beeld van de situatie bij SNB en er is niet gebleken dat de berichtgeving relevante feitelijke onjuistheden bevat. Aannemelijk is geworden dat de freelance journalisten SNB met open vizier tegemoet zijn getreden. Dat zij hun artikel aan een landelijk dagblad hebben aangeboden, is niet in strijd met journalistieke normen. Aan SNB is anderhalve week vóór publicatie gemeld dat de artikelen in de Volkskrant zouden verschijnen. Niet is gebleken dat SNB daartegen bezwaar heeft gemaakt. Bovendien heeft zij volledige inzage gekregen en de artikelen kunnen becommentariëren, naar aanleiding waarvan enkele wijzigingen in de teksten zijn aangebracht.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, inzage vooraf, open vizier
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/24 en in Villamedia magazine van juli 2013

Visser/TROS Radar

In TROS Radar is het item “*Chocola als wondermiddel*” uitgezonden. De uitzending gaat over de gezondheidsclaims die ten aanzien van rauwe chocola worden gemaakt. In de uitzending worden de verkooppraktijk en de claims van de fabrikant van Xoçai-chocola aan de orde gesteld. In dat verband heeft verweerder tevens aandacht besteed aan de rol en handelwijze van klaagster als distributeur. Onderdeel van het item was een proeverij van Xoçai-chocola. Kern van de klacht is dat de vertoonde beelden van die bijeenkomst zijn gemanipuleerd, dat deze beelden ten onrechte met gebruik van een verborgen camera zijn gemaakt, waarmee inbreuk is gemaakt op de privacy van klaagster, en dat wederhoor niet behoorlijk is toegepast. Verweerder heeft niet op de klacht gereageerd.

De Raad kan op basis van het beschikbare materiaal niet vaststellen of de beelden van de bijeenkomst zodanig zijn gemonteerd dat zij een vertekend en misleidend beeld geven. De Raad onthoudt zich op dit punt van een oordeel.

Verder acht de Raad het aannemelijk dat verweerder ook zonder toepassing van de gevolgde werkwijze de door hem aan de kaak gestelde verkoop van Xoçai-chocola door klaagster had kunnen belichten. In dat verband is doorslaggevend dat klaagster voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat zij bereid zou zijn geweest om herkenbaar in beeld haar verhaal te doen en dat de journaliste met open vizier had kunnen deelnemen aan een openbare proeverij. Voorts is van belang dat het hier gaat om de verkoop van een product (chocola) dat op zichzelf niet schadelijk is voor de gezondheid. Door onder deze omstandigheden toch gebruik te maken van een verborgen camera en de beelden daarvan uit te zenden, heeft verweerder dan ook journalistiek ontoelaatbaar gehandeld.

Nu in de uitzending wordt gesuggereerd dat niet alleen de fabrikant van Xoçai-chocola maar ook klaagster ontoelaatbare handelingen verricht, worden de belangen van klaagster in dit geval rechtstreeks door de opname geraakt. Verweerder had klaagster dan ook voldoende gelegenheid tot wederhoor moeten bieden. Klaagster heeft aannemelijk gemaakt dat haar pas een paar uur voor de uitzending duidelijk werd dat de uitzending zou gaan over het maken van gezondheidsclaims, dat er in dat verband beelden van haar zouden worden uitgezonden en dat verweerder haar niet heeft benaderd voor een reactie op de met de

verborgen camera gemaakte beelden. De Raad is derhalve van oordeel dat verweerder ook op dit punt journalistiek onzorgvuldig heeft gehandeld.

Tot slot overweegt de Raad dat de naam van klager niet is vermeld en dat haar gezicht onherkenbaar is gemaakt. Klager heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat zij ondanks deze maatregelen in de uitzending algemeen herkenbaar is. Van een ontoelaatbare schending van de privacy is dan ook naar het oordeel van de Raad geen sprake. Dat klager wellicht in kleine kring is herkend, kan daaraan niet afdoen.

Conclusie: deels gegrond/ongegrond/onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, misbruik van informatie, verborgen camera-techniek
- Privacy: televisie

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/16 en in Villamedia magazine van juni 2013

Van Pelt c.s./ Venema, Straub, Paans, AD en AD De Dordtenaar

De klacht gaat over de artikelen “*Van Pelt chanteert bewoners*” en “*Zeuren over bouwoverlast? Dan geen €2000 vergoeding!*”. In de berichtgeving wordt melding gemaakt van een informatieavond voor bewoners, die door klagers is georganiseerd.

Volgens de Raad hebben verweerders aannemelijk gemaakt dat er voor Venema voldoende aanleiding bestond op de informatieavond aanwezig te zijn zonder haar identiteit als journalist bekend te maken. Zij is weggegaan voordat de kwestie over de vergoeding werd besproken. De berichtgeving heeft in hoofdzaak betrekking op wat tijdens die avond is besproken in afwezigheid van Venema. Verweerders hebben kennelijk gebruik gemaakt van informatie die buiten de informatieavond om is verkregen. Zij hebben voldoende inzicht verschaft in de wijze waarop de berichtgeving uiteindelijk tot stand is gekomen en de manier waarop zij gebruik hebben gemaakt van door anonieme bronnen verstrekte informatie. Daarbij komt dat Van Pelt is benaderd voor wederhoor. Dat hij ervoor heeft gekozen niet inhoudelijk te reageren, kan verweerders niet worden verweten.

Verder hebben verweerders aannemelijk gemaakt dat op basis van hun onderzoek voldoende reden bestond om te berichten over klagers zoals zij hebben gedaan. Doordat onder meer in de koppen de beschuldigingen aan het adres van klagers tussen aanhalingstekens zijn geplaatst, is voldoende duidelijk dat het niet gaat om vaststaande feiten maar om de mening van meerdere bewoners. Niet is gebleken dat de artikelen relevante feitelijke onjuistheden bevatten. Bovendien hadden klagers hun visie naar voren kunnen brengen en er daarmee voor kunnen zorgen dat een minder eenzijdig beeld over de kwestie zou zijn ontstaan. Dat zij niet adequaat hebben gereageerd, kan verweerders niet worden tegengeworpen.

Met de publicatie van de artikelen en de weigering tot rectificatie is niet journalistiek ontoelaatbaar gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, open vizier
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/37 en in Villamedia magazine van september 2013

3.3 Privacy

De journalist zal de privacy van personen niet verder aantasten dan in het kader van zijn berichtgeving redelijkerwijs noodzakelijk is. Een inbreuk op de privacy overschrijdt de grenzen van zorgvuldige journalistiek wanneer deze niet in redelijke verhouding staat tot het maatschappelijk belang van de publicatie. (punt 2.4.1. van de Leidraad van de Raad)

3.3.1 VERMELDING PERSOONLIJKE GEGEVENS

X/De Twentsche Courant Tubantia

Klager maakt bezwaar tegen het artikel “*Pomphouders geven 1.000 euro tipgeld na roof voor krap de helft*”, waarin persoonlijke gegevens van hem zijn vermeld.

De Raad overweegt dat voldoende duidelijk is dat klager uit angst voor represailles anoniem wilde blijven. Uit het artikel zelf blijkt dat dit ook bij verweerder bekend was. In dit geval is het niet zorgvuldig geweest van verweerder om de volledige naam van klager op te nemen en daarnaast ook nog te vermelden dat de klager in de buurt woont van de familie van de dader. Verweerder had meer zorgvuldigheid in acht moeten nemen. De argumenten van verweerder dat anonimisering niet nodig en bovendien lastig was, overtuigen de Raad niet. De in het artikel beschreven uitreiking van tipgeld na een roofoverval is niet te vergelijken met een doorsnee prijsuitreiking. De privacy van klager is verder aangetast dan in het kader van de berichtgeving noodzakelijk is. De klacht is dan ook gegrond.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/8, in De Twentsche Courant Tubantia van 14-3-2013 en in Villamedia magazine van april 2013

X/Theunissen en Vrij Nederland

Klaagster maakt bezwaar tegen het artikel “*Palermo aan de Geul*”. Eerder was in Dagblad de Limburger gemeld dat klaagster vervelende telefoontjes kreeg. De redactie had ermee rekening moeten houden dat een nadere precisering van de persoonlijke gegevens van klaagster bij een groot publiek die overlast zou kunnen verergeren. Voor het aan de orde stellen van bepaalde familiebanden was het vermelden van de volledige naam van klaagster in combinatie met de gedetailleerde beschrijving van haar woonlocatie niet nodig. Een terughoudender aanduiding had geen afbreuk gedaan aan de inhoud en ‘couleur locale’ van het artikel. De privacy van klaagster is verder aangetast dan in het kader van de berichtgeving noodzakelijk was en verweerders hebben op dit punt journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

De redactie heeft echter niet onjuist gehandeld door een concepttekst naar een bron te sturen, waarna die tekst op Facebook is beland. Klaagster maakt bezwaar tegen een passage die niet voorkomt in het artikel dat uiteindelijk in Vrij Nederland is gepubliceerd. Het is voorstelbaar dat klaagster de passage als grievend ervaart, maar de informatie is globaal en – objectief bezien – niet uitermate gevoelig of geruchtmakend. De redactie behoefde niet meer zorgvuldigheid in acht te nemen dan de gebruikelijke. Bovendien heeft de hoofdredacteur geprobeerd de concepttekst verwijderd te krijgen, toen hij ermee bekend werd dat deze op Facebook was geplaatst.

Conclusie: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: misbruik van informatie
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/59, in Vrij Nederland van 11-1-2014 en in Villamedia magazine van januari 2014

3.3.2 FOTO'S EN BRIEVEN

De journalist publiceert geen foto's en zendt geen beelden uit die zijn gemaakt van personen in niet-algemeen toegankelijke ruimten zonder hun toestemming, en gebruikt evenmin brieven en persoonlijke aantekeningen zonder toestemming van betrokkenen.

X c.s./iDordt.nl

Op iDordt.nl is het artikel "Let's get superduper dirty in Dolhuis!" verschenen, waarin een gesprek met klagsters is weergegeven en waarbij een foto van hen is geplaatst. Vervolgens is het artikel "Zeur-groupies" verschenen, waarin de inhoud van drie e-mails van klagsters is weergegeven. Hierna is nog een artikel verschenen onder de kop "We hebben een klacht", waarin aandacht is besteed aan de procedure bij de Raad. Bij dit artikel zijn links geplaatst naar de eerdere publicaties en naar een pdf-file van het klaagschrift. Volgens de Raad heeft verweerder in het eerste artikel op een persoonlijk getinte wijze een sfeertekening gegeven van het optreden in het Dolhuis en het daarbij aanwezige publiek. Voor de lezer is duidelijk dat is gekozen voor een luchtige invalshoek. Dat dit voor klagsters mogelijk onaangenaam is, maakt niet dat daarmee ontoelaatbaar is gehandeld. Objectief bezien is de publicatie niet schadelijk voor klagsters. Zij hebben zelf aan de publicatie meegewerkt en erkend dat een deel van de weergegeven citaten ongeveer in die strekking ter sprake is gekomen. Niet is gebleken dat de citaten relevante onjuistheden bevatten. Klagsters hebben ingestemd met het maken van foto's en waren ervan op de hoogte dat deze wellicht gebruikt zouden worden voor publicatie. In zoverre is de klacht ongegrond.

Verder stelt de Raad vast dat de gepubliceerde e-mailwisseling geen persoonlijke gegevens bevat waardoor klagsters herleidbaar zijn dan wel dat hun privacy op andere wijze ontoelaatbaar is aangetast. Niet is gebleken dat verweerder de e-mails als vertrouwelijk moest beschouwen. De e-mails zijn behandeld als ingezonden brieven en zonder wijzigingen geplaatst. Hierdoor is het standpunt van klagsters met betrekking tot de eerste publicatie weergegeven. Ook op dit punt is de klacht ongegrond. Overigens heeft verweerder duidelijk gemaakt dat hij begrip heeft voor het gevoel van klagsters dat hun klachten niet serieus zijn genomen. Naar aanleiding van die klachten en de reactie van een derde heeft verweerder enige actie ondernomen. Het zou hem hebben gesierd als hij in de toonzetting van zijn reactie aan klagsters ook blijk ervan zou hebben gegeven dat hij hun klachten serieus neemt. Dat hij dat heeft nagelaten, maakt echter niet dat dit onderdeel van de klacht alsnog gegrond is.

Ten slotte overweegt de Raad dat door het opnemen van een link naar het klaagschrift persoonlijke gegevens van een van de klagsters zijn gepubliceerd. Als gevolg daarvan is zij door een onbekende benaderd op haar mobiele telefoonnummer. Hierdoor is de privacy van deze klagster onnodig aangetast. Op dit punt is de klacht dan ook gegrond. Overigens heeft verweerder duidelijk gemaakt dat hij er – kennelijk ten onrechte – van uit is gegaan dat het klaagschrift een openbaar stuk is en heeft hij toegezegd de persoonlijke gegevens van deze klagster van zijn website te verwijderen.

Conclusie: deels gegrond

Trefwoorden:

- Privacy: foto's, vermelding persoonlijke gegevens
- Rectificatie/weerwoord: ingezonden brieven
- Aard van de publicatie: interview

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/19, op de website iDordt.nl op 30-4-2013 en in Villamedia magazine van juni 2013

Een foto behoort niet te dienen ter illustratie van berichtgeving over een ander onderwerp of met een andere context dan waarvoor de foto is gemaakt, tenzij de tekst bij het beeldmateriaal mogelijke verwarring bij lezers uitsluit. (punt 4.1. van de Leidraad van de Raad)

Kroes/Nieuwe Revu en Sanoma Media Netherlands B.V.

Op de cover van Nieuwe Revu is een foto geplaatst van klagster met de volgende tekst "Wie wordt de nieuwe Doutzen?" en daaronder "Bloedmooie meisjes op de Elite Model-

vleeskeuring”. Kern van de klacht is of verweerders de coverfoto mochten gebruiken ter illustratie van hun berichtgeving over een castingdag van het modellenbureau Elite. Het artikel bevat een verslag over jonge vrouwen die meedoen aan een castingdag van een modellenbureau. De berichtgeving gaat in essentie over modellenwerk in ruime zin en de vrouwen die model wensen te worden. Klaagster is op dit moment hét gezicht van Nederlandse topmodellen en daarmee een symbool voor de in het artikel beschreven jonge vrouwen. De foto van klagster dient niet ter illustratie van berichtgeving over een ander onderwerp dan waarvoor de foto is gemaakt, nu de foto een voorbeeld is van het modellenwerk van klagster. De begeleidende tekst bij het beeldmateriaal sluit mogelijke verwarring over de inhoud van de reportage uit, nu daaruit duidelijk blijkt dat het gaat over een selectiedag voor modellen. De Raad is daarom van oordeel dat verweerders in dit geval niet journalistiek onzorgvuldig hebben gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Privacy: bekende persoonlijkheden, foto's

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/9 en in Villamedia magazine van april 2013

3.3.3 TELEVISIE

X/Wegmisbruikers (SBS6) en Zodiak Nederland B.V. (voorheen Palm Plus Media B.V.)

Kern van de klacht is dat verweerders in oktober 2012 een uitzending van april 2011 hebben herhaald en klager daarbij herkenbaar in beeld hebben gebracht, terwijl klager in een brief van begin augustus 2012 aan verweerders heeft laten weten daarvoor geen toestemming te geven.

Volgens de Raad mogen verweerders er in beginsel vanuit gaan dat indien iemand toestemming verleent om herkenbaar in beeld te worden gebracht, die toestemming geldt voor onbeperkte tijd. Verweerders waren bovendien niet gehouden om naar aanleiding van klagers brief de uitzending (althans het fragment met klager) nooit meer te herhalen. De brief van klager had verweerders er echter wel toe moeten brengen om met klager in contact te treden. Dat klager in eerste instantie toestemming heeft verleend voor het herkenbaar in de uitzending verschijnen, wil niet zeggen dat die toestemming onherroepelijk is en dat klager daarop nooit meer zou mogen terugkomen. Het had op de weg van verweerders gelegen om klager naar aanleiding van zijn brief uit te leggen dat de uitzending niet onbeperkt herhaald zou worden. Verder hadden zij klager moeten aanbieden hem in een eventuele herhaling nog slechts onherkenbaar (geblurd) in beeld te brengen. Dat dit niet meteen is gebeurd, maar pas nadat klager de onderhavige klacht had ingediend, en dat klager in de herhaling van oktober 2012 herkenbaar in beeld is gebracht, is journalistiek onzorgvuldig.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Privacy: televisie

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/14, op de website sbs6.nl/programmas/wegmisbruikers en in Villamedia magazine van mei 2013

X/Dames en Keydocs

In de documentaire *“De Sekspolitie”*, die in januari 2013 is uitgezonden, is de zedenpolitie Haaglanden gevolgd. Voorafgaand aan de uitzending zijn een korte en een lange trailer van de documentaire getoond. Kern van klagers bezwaar is dat hij, ondanks het intrekken van zijn toestemming, herkenbaar in beeld is gebracht als verdachte.

Klager is – in ieder geval in de korte trailer – herkenbaar in beeld gebracht. Verweerders hebben aangevoerd dat klager daarvoor toestemming had gegeven en die toestemming pas

na uitzending van de trailer heeft ingetrokken. Door wat klager heeft aangevoerd en de door hem overgelegde stukken is echter aannemelijk geworden dat hij – via zijn toenmalige advocaat – al in het voorjaar van 2012 aan een medewerkster van Keydocs heeft meegedeeld dat hij zijn toestemming voor het uitzenden van de opnamen heeft ingetrokken. De Raad meent daarom dat de privacy van klager ongerechtvaardigd is aangetast en dat verweerders daarmee journalistiek onzorgvuldig hebben gehandeld.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Privacy: televisie, verdachten/veroordeelden

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/54 en in Villamedia magazine van december 2013

Nb. Het door Dames en Keydocs ingediende herzieningsverzoek is behandeld op de zitting van de Raad van 21 februari 2014. De beslissing van de herzieningskamer was bij het vaststellen van dit jaarverslag nog niet gereed.

3.3.4 VERDACHTEN EN VEROORDEELDEN

De journalist voorkomt dat hij gegevens in woord en beeld publiceert waardoor verdachten en veroordeelden buiten de kring van personen bij wie ze al bekend zijn, eenvoudig kunnen worden geïdentificeerd en getraceerd. Aan deze regel is de journalist niet gehouden wanneer:

- *de naam een wezenlijk bestanddeel van de berichtgeving is;*
- *het niet vermelden van de naam wegens de algemene bekendheid van de betrokkene geen doel dient;*
- *door het niet vermelden van de naam verwarring kan ontstaan met anderen die hierdoor voorzienbaar kunnen worden geschaad;*
- *het vermelden van de naam gebeurt in het kader van opsporingsberichtgeving;*
- *de betrokkene zelf de openbaarheid zoekt.*

(punt 2.4.6. van de Leidraad van de Raad)

X/Verhagen en Noordhollands Dagblad

Klaagster maakt bezwaar tegen het artikel “*Werkstraf van 30 uur na mishandeling benedenbuurvrouw*”. Kern van de klacht is dat met het gebruik van een combinatie van persoonlijke gegevens van klagster – de voornaam, initiaal van de achternaam, straatnaam en HIV-besmetting – haar privacy is geschaad.

De aanduiding van klagster – met voornaam en de initiaal van haar achternaam – is in het kader van berichtgeving over strafzaken journalistiek gebruikelijk en niet ontoelaatbaar. Verder acht de Raad het aannemelijk dat de HIV-besmetting aan de orde is gekomen op de rechtbankzitting en een rol heeft gespeeld in de door de rechter gemaakte afwegingen. De Raad beseft dat de vermelding hiervan extra gevoelig ligt bij klagster, juist door de combinatie met haar andere persoonlijke gegevens. Dat neemt niet weg dat het noemen van de HIV-besmetting in dit geval journalistiek relevant was en niet ontoelaatbaar. Dit geldt ook voor het vermelden van de straatnaam, aangezien het voorval daar heeft plaatsgevonden. Overigens is geen huisnummer vermeld en het is dan ook niet aannemelijk dat klagster in de publicatie voor het grote publiek identificeerbaar is geworden. Er is geen grond voor de conclusie dat klagsters privacy ongerechtvaardigd is aangetast.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Privacy: verdachten/veroordeelden, vermelding persoonlijke gegevens
- Aard van de publicatie: rechtbankverslagen/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/18 en in Villamedia magazine van juni 2013

X/Van Kampen en Dagblad De Limburger

In het artikel *“Hoofdstuk van ‘Onderzoek 23201201’”* met de bovenkop *“Drie arrestaties en vijf huiszoekingens tijdens grootscheeps onderzoek, gestart na overval op bejaarde in Venlo”* zijn de straat- en plaatsnamen van de doorzochte woningen vermeld. Verder zijn vier foto's geplaatst, waarop onder andere een woning is te zien waar agenten voor de deur staan. Bij nadere bestudering is een huisnummer zichtbaar. Op twee foto's is een geparkeerde auto te zien, waarvan het kenteken leesbaar is. Volgens klagster is door de combinatie van tekst en fotomateriaal haar privacy ongerechtvaardigd aangetast.

De Raad stelt vast dat noch de naam noch de initialen van klagster zijn vermeld. Klagster is met bepaalde persoonskenmerken aangeduid, maar kan niet eenvoudig worden geïdentificeerd. Het vermelden van de straatnaam is journalistiek relevant en niet ontoelaatbaar, nu de politieactie daar heeft plaatsgevonden en die actie centraal stond in de publicatie. Dit geldt ook voor de publicatie van de foto's. Bovendien blijkt niet ondubbelzinnig dat de foto's betrekking hebben op de woning van klagster. Er zijn diverse straatnamen vermeld, waarvan meerdere straten zich bevinden in de woonplaats van klagster. Het huisnummer is slechts met moeite leesbaar. Van de auto is het kenteken goed zichtbaar, maar de auto kan niet zonder nader onderzoek tot klagster worden herleid. Het is niet aannemelijk dat klagster in de publicatie voor het grote publiek identificeerbaar is geworden. Verweerders hebben dan ook niet journalistiek ontoelaatbaar jegens klagster gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Privacy: foto's, vermelding persoonlijke gegevens, verdachten/veroordeelden
- Publicatie op www.rvdj.nl/2013/35 en in Villamedia magazine van september 2013

X/De Telegraaf

Het artikel *“Roofreis op doktersrecept”* gaat over de moeder en broer van klager. Zij zijn aangeduid met hun voornamen en initiaal van de achternaam. Verder zijn hun leeftijden, het beroep van de broer en de naam van de straat waarin hij woont vermeld. Op de foto's bij het artikel is een dun balkje over hun ogen geplaatst. Klager vraagt zich af of een krant zoveel persoonlijke informatie mag verstrekken, zonder dat een veroordeling heeft plaatsgevonden. De Telegraaf heeft niet op de klacht gereageerd.

Volgens de Raad zijn de gezichten gemakkelijk herkenbaar gebleven. Door de combinatie van de foto's en de vermelde gegevens kunnen de moeder en broer van klager eenvoudig worden geïdentificeerd en getraceerd buiten de kring van personen bij wie zij al bekend waren. Niet is gebleken van omstandigheden op grond waarvan dit journalistiek toelaatbaar moet worden geacht. De privacy van klagers moeder en broer is ongerechtvaardigd aangetast en verweerder heeft daarmee journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Privacy: verdachten/veroordeelden

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/48 en in Villamedia magazine van november 2013

3.4 Feitenweergave

De journalist bericht waarheidsgetrouw. Op basis van zijn informatie moeten lezers, kijkers en luisteraars zich een zo volledig mogelijk en controleerbaar beeld kunnen vormen van het nieuwsfeit waarover wordt bericht. (punt 1.1. van de Leidraad van de Raad)

3.4.1 ONJUISTE BERICHTGEVING

Dijkgraaf/Oremus en Villamedia magazine

De klacht betreft het artikel *“Wat rest HP/De Tijd nog?”*, waarin HP/De Tijd-uitgever Hans van Brussel zegt: *“... De ‘visie’ van Dijkgraaf heeft het blad volgens hem ‘vele duizenden lezers’ gekost. ‘Het vertrouwen in hem had er niet moeten zijn. Bij zijn vertrek bedroeg de oplage nog maar ongeveer 16.000 exemplaren.’”* Volgens klager hebben verweerders ten onrechte de door Van Brussel genoemde oplagecijfers niet geverifieerd.

Het artikel gaat over het verleden en de toekomst van HP/De Tijd, waarbij aandacht wordt besteed aan de vaak wisselende (hoofd)redactie van het blad en de achteruitgang in oplagen gedurende de jaren. In verband met een andere bewering van Van Brussel (over de marketingcampagne bij de overgang naar de maandfrequentie) hebben verweerders uit eigen beweging de relevante cijfers van HOI (Instituut voor Media Auditing) vermeld. Het had daarom op de weg van verweerders gelegen om – ter voorkoming van misverstanden – de bewering over de oplagecijfers ten tijde van het vertrek van klager eveneens te controleren c.q. toe te lichten aan de hand van de HOI-cijfers, waaruit een beduidend hogere oplage blijkt dan door Van Brussel vermeld. Door dit na te laten hebben verweerders journalistiek onzorgvuldig gehandeld. Dat de door Van Brussel genoemde cijfers een illustratie zijn van de bewering dat sprake was van een achteruitgang in de oplage en ook de HOI-cijfers blijken te geven van een daling in de oplage, doet daaraan niet af. Een journalist behoort immers zodanig te berichten, dat op basis van zijn informatie de lezer zich een zo volledig mogelijk en controleerbaar beeld kan vormen van het nieuwsfeit waarover wordt bericht.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/27, op de website Villamedia.nl op 18-6-2013 en in Villamedia magazine van augustus 2013

X/Dagblad De Limburger

Klager klaagt, mede namens zijn zoon, over het artikel *“Leerling (16) wilde leraar vergiftigen in [...]”*. Zijn voornaamste bezwaar is dat de kop te stellig en daarmee onjuist is.

Volgens de Raad blijkt op geen enkele wijze uit de kop dat op het moment van publicatie slechts sprake was van een verdenking en dat de gebeurtenis geen vaststaand feit betrof. Aangezien de kop ook niet tussen aanhalingstekens is geplaatst, is aannemelijk dat bij de gemiddelde lezer de indruk is gewekt dat in het artikel over vaststaande feiten wordt bericht. Daarom is de kop in dit geval te stellig verwoord en is op dit punt journalistiek onzorgvuldig gehandeld. Daarbij merkt de Raad op dat de kop van een artikel mede bepalend is voor de wijze waarop andere media het nieuws oppakken.

Ten aanzien van de inhoud van het artikel heeft verweerder geen journalistieke normen overschreden. Hij heeft het artikel opgesteld aan de hand van de destijds voorhanden feiten en omstandigheden en heeft deze gecheckt voordat hij tot publicatie overging.

Conclusie: deels gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/32 en in Villamedia magazine van augustus 2013

X/Brabants Dagblad

Klager maakt bezwaar tegen het redactioneel commentaar "*Handen af*", dat is geschreven naar aanleiding van incidenten die tijdens de jaarwisseling in Hedel en Bruchem hebben plaatsgevonden en waarbij raddraaiers geweld hebben gebruikt tegen de brandweer. Kern van de klacht is dat de Twitterberichten van klager onjuist zijn geïnterpreteerd en weergegeven in de publicatie.

De Raad stelt voorop dat het inherent is aan het gebruik van Twitter dat Twitterberichten worden overgenomen, geïnterpreteerd en becommentarieerd door anderen. Gebruikers van dit medium dienen zich daarvan bewust te zijn. Gegeven de Twitterberichten die door klager zijn afgegeven is er geen grond voor het oordeel dat die op een onjuiste manier zijn geïnterpreteerd en samengevat. Verweerder heeft niet journalistiek ontoelaatbaar tegenover klager gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/30 en in Villamedia magazine van augustus 2013

X/Simpel Media B.V.

In het programma *Ontvoerd* is aandacht besteed aan het zoeken en terughalen van de dochter van klager, die zich samen met klager in Turkije bevond. Voor zover klager namens zijn dochter bezwaar heeft gemaakt overweegt de Raad allereerst dat klager naar zijn zeggen over zijn dochter *mede* het ouderlijk gezag heeft. De uitzending is tot stand gekomen met de uitvoerige medewerking van de ex-vrouw van klager, die kennelijk eveneens het ouderlijk gezag over de dochter heeft. Onder deze omstandigheden acht de Raad het niet gepast de klacht op dit punt te beoordelen en onthoudt hij zich van een oordeel.

Verder heeft klager gesteld dat de uitzending onzorgvuldig is gemaakt, doordat niet waarheidsgetrouw is gehandeld. Volgens de Raad is voor de kijker duidelijk dat het geschetste beeld over de achtergrond van de kwestie de persoonlijke visie van de ex-vrouw van klager betreft. Bovendien is klager eveneens aan het woord gelaten en is zijn verhaal aan bod gekomen. Het moet voor klager duidelijk zijn geweest wat de strekking en inhoud van het programma zouden zijn. Hij heeft vervolgens daaraan zijn medewerking verleend. Er bestaat daarom geen aanleiding voor de conclusie dat verweerder journalistiek onzorgvuldig ten opzichte van klager heeft gehandeld.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/53 en in Villamedia magazine van december 2013

X/Resource

Klager maakt bezwaar tegen de artikelen "*Ombudsman: Wageningen liet oren hangen naar opdrachtgever*" en "*Conflict brengt de wetenschap verder*", waarin is bericht dat klager – als onderzoeker van Wageningen UR – een klokkenluidersmelding heeft gedaan. Volgens de Raad zijn de essentie van het oordeel van de Nationale ombudsman en de strekking van de gerechtelijke uitspraak over de ontbinding van klagers arbeidsovereenkomst op adequate wijze weergegeven. Het tweede artikel behelst verder een weergave van een interview met een hoogleraar. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen feiten, beweringen en meningen. De uitspraken van de hoogleraar zijn niet zodanig beschuldigend van aard dat klager daardoor wordt gediskwalificeerd. Verweerder behoefde geen wederhoor bij klager toe te passen.

Bovendien is klager de mogelijkheid geboden tot het plaatsen van een ingezonden brief. Het is gebruikelijk en journalistiek toelaatbaar dat daarbij de toegestane lengte van de brief wordt beperkt. Klager had zelf zijn brief kunnen inkorten, maar heeft dat niet gedaan.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Rectificatie/weerwoord: ingezonden brieven

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/56 en in Villamedia magazine van januari 2014

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is behandeld op de zitting van de Raad van 31 januari 2014. Het herzieningsverzoek is afgewezen (RvdJ 2014/23).

Soms komt het voor dat een publicatie weliswaar enkele feitelijke onjuistheden bevat, maar dat de Raad dat niet zo ernstig vindt en de klacht toch ongegrond verklaart.

X/Van der Schaal en Leusden Nu (Wegener Media)

De klacht gaat over het artikel “*Veroordeling voor ontucht*” en richt zich met name op het feit dat de suggestie is gewekt dat het om een persbericht gaat. Volgens klager konden verweerders niet zelf aan alle gegevens komen, omdat uitspraken in het jeugdrecht anoniem worden gepubliceerd.

Volgens de Raad heeft Van der Schaal – ongeacht de wijze waarop hij de informatie heeft verkregen – een kort, terughoudend en feitelijk bericht geschreven. De betrokkenen zijn aangeduid met initialen, zoals in berichtgeving over strafzaken gebruikelijk is. Het artikel bevat twee feitelijke onjuistheden: de datum van de rechterlijke uitspraak is onjuist en klager is niet veroordeeld tot een boete, maar tot betaling van een schadevergoeding. Verweerders hebben erkend dat het artikel zorgvuldiger had kunnen worden opgesteld, teneinde deze feitelijke onjuistheden te voorkomen. Ook de Raad is deze mening toegedaan. Deze onjuistheden zijn echter niet van zodanige aard dat verweerders daarmee journalistiek onzorgvuldig hebben gehandeld. Het is overigens niet aannemelijk dat deze onjuistheden schadelijke gevolgen hebben gehad voor klager. De zin “*Verkrachting werd niet bewezen geacht.*” is verder een juridisch correcte weergave van de uitspraak van de rechtbank. Dat deze zin misschien geen recht doet aan alle bijzonderheden van de strafzaak, maakt niet dat de zin feitelijk onjuist is. De door Van der Schaal verkregen informatie is op een journalistiek toelaatbare wijze in het artikel verwerkt.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Privacy: verdachten/veroordeelden

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/29 en in Villamedia magazine van augustus 2013

3.4.2 TENDENTIEUZE BERICHTGEVING

De journalist vermijdt eenzijdige en tendentieuze berichtgeving (...). (punt 1.5. van de Leidraad van de Raad)

X/Meldpunt! (Omroep Max)

In een uitzending van Meldpunt! is aan de orde gesteld dat sommige ouderen financieel worden uitgebuit c.q. opgelicht door mensen in hun nabije omgeving. In dat verband is uitgebreid aandacht besteed aan een zaak waarbij klaagster is betrokken. Er is een deel van een proces-verbaal van aangifte in beeld gebracht, waarop de naam van klaagster zichtbaar is.

Volgens de Raad was het in dit geval niet nodig om de naam van klaagster in beeld te brengen. Dit heeft verweerder ook erkend en het siert hem dat hij daarvoor excuses heeft aangeboden. Overigens was de uitzending, gezien alle omstandigheden, ook zonder het in beeld brengen van de naam van klaagster te veel tot haar herleidbaar geweest. Verder zijn de beschuldigingen te stellig gebracht. Op het moment van de uitzending was slechts een aangifte gedaan (die later is geseponeerd). Door de wijze van berichtgeving zal de kijker zich moeilijk aan de indruk hebben kunnen onttrekken dat de beschuldigingen aan het adres van klaagster feitelijk juist waren. Aangezien de aangifte nog niet was onderzocht, had het op de weg van verweerder gelegen om meer terughoudend over de kwestie te berichten. Al met al heeft verweerder de belangen van klaagster ongerechtvaardigd geschaad en journalistiek onzorgvuldig jegens haar gehandeld.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Privacy: televisie, verdachten/veroordeelden
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/39, op de website Meldpunt.tv en in Villamedia magazine van oktober 2013

Stichting Wereld Dorpen voor Kinderen/Van Joolen en De Telegraaf

De klacht gaat over het artikel "*Volop staatssteun voor 'goede' doelen*" met de bovenkop "*Waslijst van dubieuze stichtingen*". Klaagster meent dat de berichtgeving eenzijdig, onjuist en tendentius is. Volgens haar had dit voorkomen kunnen worden door zorgvuldig onderzoek en juiste toepassing van wederhoor. Verweerders hebben niet op de klacht gereageerd.

De Raad stelt vast dat klaagster in verband wordt gebracht met vermeende dubieuze organisaties voor goede doelen. Uit de stukken blijkt dat Van Joolen klaagster in de gelegenheid heeft gesteld om te reageren en daarbij heeft verwezen naar een bericht van het CBF uit 2006. Het artikel is ten aanzien van klaagster zeer kritisch. De indruk wordt gewekt dat sprake is van agressieve wervingsmethoden en wellicht onoorbare praktijken. Het bericht van het CBF biedt hiervoor geen grondslag. Bovendien hebben verweerders ten onrechte onvermeld gelaten dat het bericht van het CBF uit 2006 dateert. Daarbij komt dat klaagster een summiere reactie heeft gegeven binnen de door verweerders gestelde, zeer korte, termijn. Die reactie is echter op geen enkele wijze in het artikel verwerkt. Verweerders hebben journalistiek onzorgvuldig jegens klaagster gehandeld.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/40 en in Villamedia magazine van oktober 2013

X/Van Beek, Lensink en Vrij Nederland

Klager maakt bezwaar tegen het artikel "*Een opgeblazen zaak; De bedreiging van [X]*". Volgens klager is onjuist, eenzijdig en tendentius over hem bericht en is onvoldoende wederhoor toegepast.

Volgens de Raad hebben verweerders voldoende aannemelijk gemaakt dat aanleiding bestond om te berichten over klager zoals zij hebben gedaan. Zij hebben uitgebreid bronnenonderzoek verricht voorafgaand aan de publicatie en voldoende onderscheid gemaakt tussen feiten, beweringen en meningen. Er is geen causaal verband gelegd tussen het beschreven rijksrechercheonderzoek naar klager en zijn vervroegde pensionering. Hoewel de vermelding van de vervroegde pensionering een enigszins negatieve connotatie heeft, is deze niet journalistiek onaanvaardbaar. Verder is niet gebleken dat het artikel

relevante feitelijke onjuistheden bevat. Bovendien is aannemelijk geworden dat verweerders diverse pogingen hebben ondernomen om in het kader van wederhoor contact met klager te krijgen. Klager heeft niet betwist dat Van Beek hem herhaaldelijk heeft benaderd. Dat klager Van Beek, om hem moverende redenen, niet te woord heeft willen staan kan verweerders niet worden tegengeworpen.

Uitspraak: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/51 en in Villamedia magazine van december 2013

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is behandeld op de zitting van de Raad van 31 januari 2014. De beslissing van de herzieningskamer was bij het vaststellen van dit jaarverslag nog niet gereed.

In de berichtgeving maakt de journalist een duidelijk onderscheid tussen feiten, beweringen en meningen. (punt 1.4. van de Leidraad van de Raad)

Glass/Tromp en Noordhollands Dagblad

Klager is carrousellid en hij maakt bezwaar tegen het artikel *“Logies bij strand Castricum stap dichterbij”*. Volgens hem is ten onrechte vermeld dat hij zijn echtgenote zou hebben gesteund, toen haar de mond werd gesnoerd op de vergadering waarvan verslag is gedaan. Voor de lezer is voldoende duidelijk dat de publicatie een beschrijving bevat van wat Tromp tijdens de openbare bijeenkomst heeft ervaren en waargenomen. Niet is gesteld dat klager zich mondeling heeft geuit. De interpretatie van Tromp aan klagers reactie wordt in ieder geval ondersteund door een aantal verklaringen en waarnemingen van deelnemers aan de bijeenkomst. Niet aannemelijk is geworden dat een verkeerd beeld of onzorgvuldige beschrijving is gegeven van wat op de carrouselvergadering is gebeurd. Bij berichtgeving van feitelijke aard, zoals verslagen van openbare bijeenkomsten, behoeft de journalist in beginsel geen wederhoor toe te passen. Klager heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat het artikel zijn belang zodanig raakt dat wederhoor toch was geboden.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/47 en in Villamedia magazine van november 2013

X/Sterkenburg, Quote en Quotenet.nl

In Quote is het artikel *“De zaakwaarnemer en de ziener”* verschenen, dat gaat over de handel en wandel van klager. De publicatie is op Quotenet.nl aangekondigd met de tekst *“(…) Verder leest u alles over meesteroplichter [X], (…)”*. De klacht over de publicatie in Quote is min of meer gelijklopend aan de klacht van klager tegen de publicaties op de website van Follow The Money (RvdJ 2013/60, zie hiervoor onder 3.2.5 Misbruik van informatie). Op grond van dezelfde overwegingen komt de Raad tot de conclusie dat ten aanzien van dit artikel niet journalistiek onzorgvuldig is gehandeld.

Wel is het gebruik van de term ‘meesteroplichter’ in samenhang met klagers naam in de vooraankondiging op Quotenet.nl ontoelaatbaar. Hierdoor is de suggestie gewekt dat klager zich heeft schuldig gemaakt aan strafbare feiten, terwijl hij niet voor oplichting is veroordeeld. Op verzoek van klager hebben verweerders de term verwijderd en hun excuses aangeboden. Dit heeft echter de nadelen die klager van de vooraankondiging moet hebben ondervonden, onvoldoende kunnen herstellen.

Uitspraak: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, misbruik van informatie, misbruik van positie
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/61 en in Villamedia magazine van januari 2014

Nb. Het door Sterkenburg ingediende herzieningsverzoek is behandeld op de zitting van de Raad van 21 februari 2014. De beslissing van de herzieningskamer was bij het vaststellen van dit jaarverslag nog niet gereed.

Indien een journalist gerechtelijke uitspraken in eigen woorden vat c.q. slechts gedeeltelijk weergeeft, moet hij daarmee zorgvuldig omgaan. Voorkomen moet worden dat parafrases en citaten van dien aard zijn dat daarmee een andere betekenis c.q. lading aan de feiten wordt gegeven, dan in de gebruikte bronnen.

X/Dagblad van het Noorden

De klacht betreft het artikel “X in cassatie om zorgfraude”, waarin is vermeld dat klager ‘minstens vijf miljoen euro [heeft] weggesluisd naar bankrekeningen ondermeer in Zwitserland’. Volgens klager is deze bewering onjuist en tendentius, alsook schadelijk en grievend voor hem en zijn familieleden.

De Raad meent dat het op de weg van de krant had gelegen enige nuance aan te brengen, aangezien klager tot nu toe deels is vrijgesproken van de beschuldigingen. De passage waartegen klager bezwaar maakt, is te stellig. Volgens de uitspraak van het gerechtshof is klager niet veroordeeld voor het wegsluizen van een bedrag ter hoogte van vijf miljoen euro naar Zwitserse bankrekening(en). En ook contextueel gelezen leidt de uitspraak niet tot die stellige bewering. Bij de gemiddelde lezer is de indruk gewekt dat over vaststaande feiten is bericht. De uitspraak van het gerechtshof is veel genuanceerder dan de door verweerder gegeven samenvatting. Bovendien is nog geen sprake van vaststaande feiten, nu klager in cassatie gaat. De krant heeft ervoor gekozen om de uitspraak in eigen woorden samen te vatten. Hoewel dit de begrijpelijkheid ten goede kan komen, moet daarmee zorgvuldig worden omgegaan, zeker waar het gerechtelijke uitspraken betreft die met grote nauwkeurigheid van woordkeuze plegen te worden opgezet. Voorkomen moet worden dat de samenvatting van dien aard is dat daarmee een andere betekenis c.q. lading aan de feiten wordt gegeven, dan in de gebruikte bron. Voor zover de krant ervan overtuigd is dat klager zich wel degelijk heeft schuldig gemaakt aan het wegsluizen van miljoenen euro's naar Zwitserse bankrekeningen, had verweerder duidelijk kenbaar moeten maken dat het zijn mening betreft. De krant had dit niet als feit mogen poneren. Met de formulering van het artikel is de krant onzorgvuldig geweest.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/50, in Dagblad van het Noorden van 4-11-2013 en in Villamedia magazine van november 2013

X/PZC

Klager maakt bezwaar tegen het artikel “Politie Zeeland wint zaak bonnenjager”, dat gaat over juridische verwickelingen tussen de politie en het juridisch adviesbureau van klager. Volgens de Raad heeft de krant de uitspraak van de Raad van State, waarop het artikel is gebaseerd, op een juiste journalistieke wijze vertaald, zowel in de kop als in het artikel. Met de samenvatting is geen andere betekenis of lading aan de feiten gegeven, dan in de

gebruikte bron. Dat daarbij de praktijk van klager is aangeduid als ‘bonnenjager’ is – gezien in de context – journalistiek toelaatbaar. Nu het gaat om een weergave van een gerechtelijke uitspraak was het toepassen van wederhoor niet nodig. De door de politie ingenomen standpunten zijn duidelijk als zodanig weergegeven. Niet is gebleken dat bij de totstandkoming van het artikel sprake is geweest van vooringenomenheid. Er is geen reden voor de conclusie dat de krant journalistiek onzorgvuldig heeft gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Aard van de publicatie: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/58 en in Villamedia magazine van januari 2014

3.4.3 BESCHULDIGENDE BERICHTGEVING

Bij het publiceren van beschuldigingen onderzoekt de journalist of voor de beschuldigingen een deugdelijke grondslag bestaat. Bijzondere zorgvuldigheid is geboden in het geval van publicatie van beschuldigingen die afkomstig zijn van personen die ten tijde van de verstrekking van de informatie in conflict zijn met de beschuldigde, of anderszins belanghebbende zijn.

De journalist past, indien dit redelijkerwijs mogelijk is, wederhoor toe bij betrokkenen die door een publicatie worden gediskwalificeerd, ook wanneer zij hierin slechts zijdelings een rol spelen. De beschuldigde krijgt voldoende gelegenheid om, zonder onredelijke tijdsdruk, bij voorkeur in dezelfde publicatie te reageren op de aantijgingen. (punten 2.2.5. en 2.3.1. van de Leidraad van de Raad)

X/Dijkstra en De Puttenaer

Klager maakt bezwaar tegen het artikel “*Mantelzorger’ in schaapskieren*” met de onderkop “*Bejaarde bestolen onder mom van naastenliefde*”. De kern van de klacht is dat in het artikel onjuist en tendentiekus over hem is bericht.

In een aan klager gestuurde conceptbrief heeft de hoofdredacteur laten weten dat het artikel niet in deze vorm gepubliceerd had mogen worden, omdat daarvoor meer onderzoek en degelijker bewijsvoering nodig was. Verder heeft de hoofdredacteur erkend dat de diskwalificaties aan het adres van klager niet relevant waren en bovendien niet onderbouwd. De Raad stelt vast dat het artikel ernstige beschuldigingen aan het adres van klager bevat en dat klager door de publicatie in hoge mate wordt gediskwalificeerd. Voor die beschuldigingen en diskwalificaties, in de vorm waarin zij zijn weergegeven, bestond kennelijk onvoldoende grondslag. Door zo over klager te berichten hebben verweerders journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving, grievende berichtgeving
- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/33, in De Puttenaer van 31-7-2013 en in Villamedia magazine van september 2013

Schulp/Mes en de Roskam

Klager maakt bezwaar tegen het artikel “*Het dossier Schulp tekent moreel echech kunstsector*” met de onderkop “*Klunzende en beunende cultuurpauzen, wethouders en ambtenaren*”. Volgens de Raad is duidelijk dat aan het artikel een gedegen onderzoek van

verweerders ten grondslag ligt. Vast staat ook dat drie van de vier in het artikel geuite ernstige beschuldigingen nooit aan klager zijn voorgelegd. De beschuldigingen zijn deels afkomstig van bronnen met welke klager zakelijk of anderszins in conflict is (geweest). Doorgaans kan niet worden uitgesloten dat de beschuldigde aantoonbaar kan weerleggen wat uit bronnenonderzoek naar voren komt of lijkt te komen. Het verweer dat in dit geval geen wederhoor kon worden toegepast omdat klager dan mogelijk ongemerkt veranderingen zou aanbrengen in diverse administraties van organisaties en overheidsinstanties – waar hij niet (meer) werkzaam is – acht de Raad niet steekhoudend. Door de beschuldigingen aan klagers adres te publiceren, zonder klager in de gelegenheid te stellen hierop te reageren, hebben verweerders journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/44, in de Roskam van 19-8-2013 en in Villamedia magazine van oktober 2013

3.4.4 GRIEVENDE BERICHTGEVING

Hoewel het voorstelbaar kan zijn dat een klager een publicatie als grievend heeft ervaren, is dat onvoldoende voor de conclusie dat jegens hem journalistiek onzorgvuldig is gehandeld. De Raad beoordeelt of klager objectief gezien door de publicatie is gediskwalificeerd.

Nabestaanden De Roos/Van der Mee en AD

De klacht betreft het artikel *“Door de zichtbare brandwonden droeg ik de ramp altijd met me mee”* met de onderkop *“Boek over KLM-crash brengt herinneringen boven bij overlevende Hannie de Rijke”*. In een citaat van Hannie de Rijke komt onder meer de volgende passage voor: *“Ook de zoon van de gezagvoerder was erbij. Er ging altijd een hardnekkig gerucht over de piloot, dat hij voor de vlucht te veel zou hebben gedronken. Die zoon was bang dat wij als groep boos op hem zouden zijn. Maar tijdens die hele reis hebben we het daar geen moment over gehad.”* Klagers zijn nabestaanden van de in het artikel bedoelde gezagvoerder.

De Raad heeft begrip voor de gevoelens van klagers, maar meent dat objectief gezien geen sprake is van tendentieuze en onnodig grievende berichtgeving. Het is duidelijk dat het artikel in hoofdzaak gaat over de ervaringen van Hannie de Rijke. Aan de (mogelijke) oorzaak van de ramp zijn zijdelings enkele zinnen gewijd, waarbij uitdrukkelijk is vermeld dat de precieze oorzaak nooit officieel is vastgesteld. In de context van de publicatie speelt het citaat een relevante rol. Daarmee is tot uitdrukking gebracht dat het gerucht in de beleving van Hannie de Rijke tijdens de reis naar Biak juist geen enkele rol speelde. Van een beschuldiging jegens de gezagvoerder is geen sprake, zodat verweerders geen wederhoor behoeften toe te passen. Nu verweerders op de hoogte waren van de gevoeligheid ten aanzien van de mogelijke oorzaak van de ramp, was het wellicht raadzaam geweest als zij voor de volledigheid daaraan een extra zinsnede hadden gewijd, maar zij waren daartoe niet verplicht.

Verder zijn verweerders op een passende wijze omgegaan met de bezwaren van klagers. Zij hebben een constructief voorstel gedaan om aan die bezwaren tegemoet te komen. De Raad concludeert dat verweerders niet journalistiek onzorgvuldig hebben gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: grievende, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/36 en in Villamedia magazine van september 2013

3.5 Rectificatie/weerwoord

De journalist van wie blijkt dat hij onjuist dan wel op een wezenlijk punt onvolledig heeft bericht, gaat – zo mogelijk op eigen initiatief – op zo kort mogelijke termijn over tot een passende en ruimhartige rechtzetting, die ondubbelzinnig duidelijk maakt dat de berichtgeving in de te rectificeren publicatie of uitzending niet juist was. Indien een betrokkene die zich door de berichtgeving in redelijkheid tekortgedaan voelt, zelf reageert, neemt de redactie de vereiste zorgvuldigheid in acht bij de beslissing of – en zo ja, op welke wijze – de reactie van de betrokkene wordt gepubliceerd. (punt 6.1. van de Leidraad van de Raad)

Bij de beoordeling of van een adequate rechtzetting sprake is geweest, beziet de Raad of de rectificatie de nadelen die de klager van de gewraakte publicatie moet hebben ondervonden, voldoende heeft kunnen herstellen. Zie in dit verband de zaak **Zeilcollege Huizen/X en De Gooi- en Eemlander** die hiervoor onder 3.2.6 Misbruik van positie is weergegeven.

3.6 Aard van de publicatie

3.6.1 CITAAT

Metze/Buitenhuis en Managementboek Magazine

De klacht gaat over het artikel “*Tien jaar Managementboekengala*”. In het artikel wordt de heer Visser – directeur van Managementboek – geciteerd, die uitlatingen doet over klager. Het citaat bevat een weergave van wat Visser heeft ervaren van het gedrag van klager toen diens boek was genomineerd voor Managementboek van het Jaar. De uitlatingen zijn niet zodanig beschuldigend van aard dat klager daardoor wordt gediskwalificeerd. Verweerders hebben niet onzorgvuldig gehandeld door het citaat te publiceren zonder wederhoor bij klager toe te passen.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Aard van de publicatie: citaat

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/46 en in Villamedia magazine van november 2013

3.6.2 COLUMN

Aan columnisten, cartoonisten en recensenten komt een grote mate van vrijheid toe om hun mening te geven over gebeurtenissen en personen. Daarbij zijn stijlmiddelen als overdrijven en bewust eenzijdig belichten geoorloofd. De grenzen van het toelaatbare worden overschreden wanneer cartoons en (passages in) columns en recensies in redelijkheid geen ruimte laten voor een andere karakterisering dan dat zij kwetsend en beledigend zijn voor personen of bevolkingsgroepen. Voor recensies geldt bovendien dat zij geen wezenlijke onjuistheden mogen bevatten. (punt 3.1. van de Leidraad van de Raad)

Poel/Van den Berg en De Twentsche Courant Tubantia

De klacht betreft de column “*Herenleed*” die in de rubriek ‘op het randje’ is verschenen. Volgens de Raad is geen sprake van journalistiek ontoelaatbaar handelen. De vergelijking met Waldorf en Statler – personages uit de Muppet Show – is voor klager wellicht onwenselijk, maar is objectief gezien in de gebruikte context niet zodanig kwetsend of beledigend dat daarmee grenzen zijn overschreden. Voor de lezer is voldoende duidelijk dat de column de persoonlijke mening van Van den Berg behelst en ironisch is bedoeld. Gelet op het voorgaande bestaat evenmin grond voor de conclusie dat ten onrechte geen

wederhoor is toegepast. Verder is het in dit geval niet ontoelaatbaar dat verweerders gebruik hebben gemaakt van een e-mail die klager aan de fractievoorzitters en wethouders persoonlijk heeft gestuurd. Dat de e-mail niet voor publicatie bestemd was, doet niet ter zake. Klager had bij verzending rekening kunnen houden met de mogelijkheid dat de inhoud, die betrekking heeft op een openbare kwestie, op straat zou komen te liggen. Daarbij komt dat de e-mail geen privé-informatie van klager bevat.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, misbruik van informatie
- Aard van de publicatie: columns

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/20 en in Villamedia magazine van juni 2013

(Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.3

Herziening)

3.6.3 INGEZONDEN BRIEVEN EN REACTIES OP WEBSITES

De redactie is verantwoordelijk voor de inhoud van ingezonden brieven en van reacties die worden geplaatst op de website van het betrokken medium.

De redactie heeft een verantwoordelijkheid voor de reacties van derden die onder artikelen op haar website verschijnen, maar gelet op de aard van het internet kan van de redactie niet verwacht worden dat zij al deze reacties vooraf controleert. Wel kan de redactie besluiten eenmaal geplaatste reacties te verwijderen.

Als een reactie op een artikel op de website een ernstige beschuldiging of een diffamerende uitlating jegens een of meer herkenbare personen bevat, dient de redactie op verzoek van de betrokkene(n) te onderzoeken of voor de beschuldiging of de aantijging een feitelijke grond bestaat, en indien dit niet het geval is, de reactie te verwijderen. (punten 5.1., 5.4. en 5.5. van de Leidraad van de Raad)

X/Stand.nl (NCRV)

Klaagster heeft diverse stellingen geplaatst op de website www.stand.nl, die vervolgens door de redactie zijn gewijzigd. Hiertegen maakt klaagster bezwaar.

Volgens de Raad is de redactie te allen tijde verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op de inhoud van haar digitale publiciteitsmedium. Van een publiek domein is geen sprake. Het is aan verweerder om te bepalen wat de inhoud is van de website. Verweerder heeft voor de website en deelname aan het forum algemene voorwaarden en huisregels opgesteld. De Raad acht die regels niet onredelijk. Zij bieden enerzijds de gebruiker voldoende houvast en anderzijds de redactie de haar toekomende ruimte. In de huisregels is voldoende duidelijk gemaakt dat verweerder bepaalt wat wel en niet kan op de site. Hiermee heeft verweerder duidelijk de voorwaarden voor de plaatsing van reacties vastgesteld en verantwoordelijkheid genomen voor de inhoud van de reacties die worden geplaatst op de website. Klaagster heeft door de deelname aan het forum deze algemene voorwaarden en huisregels geaccepteerd. Het toepassen van deze voorwaarden en huisregels kan dan ook niet aan verweerder worden tegengeworpen. De Raad is van oordeel dat verweerder door het rechtzetten van een van de stellingen van klaagster zorgvuldig heeft gehandeld. Ook siert het verweerder dat hij naar aanleiding van de klacht de huisregels over het aanpassen van stellingen heeft verduidelijkt. Verweerder heeft niet journalistiek ontoelaatbaar gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: ingezonden brieven/reacties op websites

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/6 en in Villamedia magazine van april 2013

Ambassade van de Republiek Cyprus/Trouw

Klaagster heeft in een ingezonden brief gereageerd op het artikel “*Dossier Turkije slaapt zich voort*”. Daarin is Europarlementariër Ria Oomen-Ruyten geciteerd, die stelt dat “*de huidige Cyprische president niet veel moed heeft getoond*” in de onderhandelingen rond de kwestie van het deels door Turkije bezette Cyprus. De ingezonden brief is niet geplaatst.

Niet is gebleken van bijzondere omstandigheden op grond waarvan plaatsing van de reactie van klager was geboden. De passage in het artikel waarop klager wilde reageren, is als citaat weergegeven. Voor de lezer is duidelijk dat dit citaat de mening van de desbetreffende Europarlementariër behelst. Het beginsel van wederhoor geldt niet voor publicaties die kennelijk een persoonlijke mening bevatten. Weliswaar kan een dergelijke publicatie iemands belang zodanig raken dat wederhoor geboden is, maar daarvan is hier geen sprake. De redactie was niet gehouden de ingezonden brief van klager te plaatsen en behoeft haar keuze ter zake niet te verantwoorden. Niettemin heeft de chef opiniepagina toegelicht waarom klagers verzoek om publicatie van haar brief is afgewezen.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: ingezonden brieven

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/22 en in Villamedia magazine van juli 2013

3.6.4 INTERVIEW

De journalist die iemand wil interviewen, laat diegene weten met welk doel hij informatie vergaart. De te interviewen persoon moet voldoende geïnformeerd kunnen beslissen of hij aan een publicatie of uitzending wil meewerken.

Van onzorgvuldige journalistiek is sprake wanneer een citaat van de geïnterviewde wordt gebruikt in een andere context dan hij mocht verwachten op grond van hetgeen hem door de interviewer is meegedeeld. De geïnterviewde moet opnieuw worden gevraagd of hij ermee instemt dat zijn uitspraken worden gepubliceerd indien de aard of inhoud van een publicatie in de loop van het redactionele proces zozeer wordt gewijzigd dat niet meer wordt voldaan aan wat hij redelijkerwijs mocht verwachten. (punten 2.7.1. en 2.7.2. van de Leidraad van de Raad)

Versteeg/Stoffelen en de Volkskrant

Klager heeft bezwaar gemaakt tegen het artikel “*Een klooiende oogarts gestopt*”. Het eerste onderdeel van zijn klacht betreft het niet-toepassen van wederhoor. Verweerders hebben erkend dat er vóór de publicatie geen contact is geweest met klager. Zij hebben ter zitting gesteld dat Stoffelen weliswaar heeft geprobeerd contact met klager te krijgen, maar dat het beter was geweest als zij meer moeite hadden gedaan om klager te spreken. Volgens het vaste oordeel van de Raad moet een journalist bij het publiceren van ernstige beschuldigingen met bijzondere zorgvuldigheid te werk gaan. Dit houdt in het algemeen onder meer in dat wederhoor wordt toegepast. Omstandigheden die een afwijking van deze regel rechtvaardigen zijn niet gebleken, zodat de slotsom moet zijn dat verweerders op dit punt journalistiek onzorgvuldig hebben gehandeld. Dit onderdeel van de klacht is dan ook gegrond.

Op andere punten hebben verweerders niet journalistiek ontoelaatbaar gehandeld.

Verweerders hebben voldoende aannemelijk gemaakt dat zij het artikel niet alleen hebben gebaseerd op uitspraken van de ex-patiënt van klager. Zij hebben andere bronnen geraadpleegd, die voldoende ondersteuning bieden voor de uitspraken van de ex-patiënt. Bovendien hebben zij voldoende onderscheid gemaakt tussen feiten, beweringen en meningen. Daar waar uitspraken citaten betreffen van door verweerders gehanteerde

bronnen, is dit als zodanig weergegeven. Uit het artikel blijkt verder duidelijk dat dit voor een groot deel een weergave betreft van het verhaal van de ex-patiënt van klager. Deze onderdelen van de klacht zijn dan ook ongegrond.

Verder heeft klager bezwaar gemaakt tegen het artikel *“Wat zijn zes klagende patiënten op negenduizend behandelingen?”*. Verweerders hebben een interview met klager gehouden naar aanleiding van zijn klacht over het niet-toepassen van wederhoor in het eerste artikel. Het was duidelijk dat het interview bedoeld was om klagers kant van het verhaal naar voren te brengen. Klagers stelling dat hij onvoldoende van het doel van het interview op de hoogte is gebracht, volgt de Raad niet. Niet is gebleken dat citaten zijn gebruikt in een andere context dan klager mocht verwachten. Evenmin is het journalistiek onzorgvuldig dat aan klager kritische vragen zijn gesteld over de beschuldigingen die jegens hem zijn geuit. Het als een inzet bij het interview geplaatste bericht over de strafrechtelijke vervolging van klager in Portugal, is journalistiek relevant. Klager is nadrukkelijk de gelegenheid geboden zijn standpunten over de concepttekst naar voren te brengen. Er zijn geen stukken voorhanden waaruit kan worden opgemaakt dat klager verweerders heeft verzocht feitelijke onjuistheden in het interview te wijzigen of een voorstel voor aanpassing van de tekst heeft gedaan. Wel heeft hij in algemene bewoordingen zijn ongenoegen over de toon van het interview geuit. Klager heeft in zijn klaagschrift noch ter zitting alsnog concreet duidelijk gemaakt welke feitelijke onjuistheden zijns inziens in het interview zijn weergegeven. Alle omstandigheden in aanmerking genomen komt de Raad tot de slotsom dat verweerders ten aanzien van deze publicatie geen journalistieke normen hebben overschreden. De klacht is op dit punt eveneens ongegrond.

Conclusie: deels gegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, inzage vooraf
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: interview

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/12 en in Villamedia magazine van mei 2013

Horstink/Verbruggen en AD

De klacht gaat over het artikel *“Mijn vrouw gunt me dit verzetje”* met de onderkop *“Henk heeft een Nederlands én een Gambiaans gezin.”* Volgens de Raad is voldoende aannemelijk dat het klager duidelijk was met welk doel hij werd geïnterviewd en ook wat de context en strekking van de publicatie zouden zijn. Klager heeft zijn medewerking verleend aan het maken van foto's en toestemming gegeven voor openbaarmaking van zijn verhaal in de Belgische krant Het Laatste Nieuws. Niet is gebleken dat klager en Verbruggen nadere afspraken, zoals inzage vooraf, hebben gemaakt. Verder is aannemelijk dat het artikel in essentie een juiste weergave bevat van wat klager aan Verbruggen heeft verteld. Niet is gebleken dat het artikel wezenlijk onjuiste citaten bevat. Nadat het verhaal van klager was gepubliceerd in Het Laatste Nieuws, is dit openbare en publieke informatie geworden. De aard en inhoud van het artikel zijn niet gewijzigd. Verweerders hebben met de overname en publicatie van het artikel in AD niet journalistiek ontoelaatbaar gehandeld.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken
- Aard van de publicatie: interview

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/34 en in Villamedia magazine van september 2013

3.6.5 OPINIE EN KRITIEK

In de berichtgeving maakt de journalist een duidelijk onderscheid tussen feiten, beweringen en meningen. (punt 1.4. van de Leidraad van de Raad)

X/Dagblad van het Noorden

De klacht gaat over de publicatie “*Strooien met bankbiljetten uit de zorg*” met de onderkop “*Dagblad-journalist beschrijft verspilling en wanbeleid in boek*”. Het artikel is aangeduid als ‘nieuwsanalyse zorg’ en bevat de aankondiging van de voorpublicatie van het boek “*Zeven vette jaren in de zorg*”, die dezelfde dag in de weekend-bijlage van de krant is verschenen. In de publicatie wordt een passage over klager aangehaald als een van de misstanden in de zorg.

Volgens de Raad laat die passage de lezer weinig ruimte voor een andere interpretatie dan dat klager miljoenen euro’s heeft weggesluisd. De bewering over klager is als een vaststaand feit gepresenteerd. De passage is te stellig, nu klager tot nog toe niet is veroordeeld voor het wegsluizen van geld. Voor zover verweerder ervan overtuigd is dat klager zich wel degelijk heeft schuldig gemaakt aan het wegsluizen van miljoenen euro’s, had hij duidelijk aan de lezer kenbaar moeten maken dat het zijn mening betreft. Hij had dit niet als feit mogen poneren. Verweerder heeft met de gewraakte passage journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Conclusie: gegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: opinie/kritiek

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/7, in Dagblad van het Noorden van 14-3-2013 en in Villamedia magazine van april 2013

3.6.6 VERSLAGGEVING OVER RECHTSZAKEN

In het kader van rechtbankverslaggeving is niet ontoelaatbaar dat standpunten van betrokken partijen enigszins worden aangezet en een niet geheel neutrale toon wordt gebruikt.

X/de Stentor

De klacht betreft het artikel “*Rechters sturen Nunspeter naar psychiater*” dat gaat over een strafzaak tegen klager. Kern van klagers bezwaar is dat het artikel eenzijdig en suggestief is en dat hij al op voorhand is veroordeeld.

Het artikel bevat voornamelijk een feitelijke beschrijving van wat op de openbare zitting bij de rechtbank heeft plaatsgevonden. Verder is beschreven hoe klager tijdens de zitting op de journalist is overgekomen. Klager heeft niet aannemelijk gemaakt dat de publicatie relevante feitelijke onjuistheden bevat. Dat hij op sommige punten een andere uitleg geeft aan de gebeurtenissen, komt in het artikel voldoende duidelijk naar voren. De berichtgeving is zowel qua inhoud als wat betreft toonzetting niet journalistiek ontoelaatbaar.

Overigens merkt de Raad nog op dat verweerder pas na twee weken schriftelijk op de tweede brief van klager heeft gereageerd. Het zou beter zijn geweest als verweerder direct na ontvangst van die brief contact met klager had opgenomen, vooral omdat klager daarin laat weten dat hij al eerder een brief had gestuurd waarop niet is gereageerd.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Aard van de berichtgeving: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/26, op de website destentor.nl op 7-6-2013 en in Villamedia magazine van juli 2013

Bij verslaggeving betreffende terechtzittingen is de regel van hoor en wederhoor, behoudens bijzondere omstandigheden, niet aan de orde. (punt 2.3.4. van de Leidraad van de Raad) Verder bestaat in het algemeen geen bezwaar tegen vermelding van de namen van de betrokken partijen in verslagen van een openbare terechtzitting in een civielrechtelijke of bestuursrechtelijke procedure. Toch kan het belang van een partij om zoveel mogelijk onherkenbaar te blijven zo zwaar wegen dat van het vermelden van de (volledige) naam moet worden afgezien. Dit laatste kan onder meer het geval zijn wanneer een burger gedaagde is in een bestuursrechtelijke procedure. (punt 2.4.10. van de Leidraad van de Raad)

X/Brabants Dagblad

In het Brabants Dagblad zijn diverse artikelen gepubliceerd die gaan over bestuursrechtelijke procedures, waarbij klager is betrokken. De krant heeft niet onzorgvuldig gehandeld door klagers naam te vermelden in het artikel *“Udense broers tegenover elkaar voor de bestuursrechter om oprit”*. Dat is namelijk in berichtgeving over een bestuursrechtelijke procedure journalistiek gebruikelijk en toelaatbaar. Het zou de redactie hebben gesierd als zij, gelet op eerder door klager geuite bezwaren, in het artikel had vermeld dat klager als ‘derde belanghebbende’ en niet zozeer als partij bij de procedure was betrokken. Verder had in de brief aan klager tot uiting kunnen worden gebracht, dat de redactie ingediende klachten serieus neemt. Dat een en ander niet is gebeurd, maakt echter niet dat de klacht alsnog gegrond is. Voor zover klager bezwaar heeft gemaakt tegen artikelen die vóór 20 november 2012 in de krant zijn verschenen, heeft hij zijn klacht niet op tijd ingediend en is hij in zijn klacht niet-ontvankelijk.

Conclusie: ongegrond c.q. niet-ontvankelijk

Trefwoorden:

- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Aard van de publicatie: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken
- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/57 en in Villamedia magazine van januari 2014

3.7 Aard van het medium

3.7.1 BOEK

Agtereek en Outreach Centrum Nederland/Schoonhoven en Uitgeverij Nieuw Amsterdam

Klagers maken bezwaar tegen het boek *“God, geld & gehoorzaamheid”* met de ondertitel *“De keerzijde van het succes van de pinkstergemeente”*. De proloog en hoofdstuk 4 gaan over activiteiten van klagers.

Volgens de Raad hebben verweerders voldoende aannemelijk gemaakt dat op basis van hun uitvoerige onderzoek voldoende reden bestond om te berichten over klagers zoals zij hebben gedaan. Niet kan worden uitgesloten dat enkele beschreven details feitelijk onjuist zijn, maar niet gebleken is dat sprake is van zodanige omissies dat verweerders daarmee

ontoelaatbaar hebben gehandeld. Het stond Schoonhoven vrij om zijn bronnen te selecteren. De beschrijvingen over klagers zijn deels gebaseerd op beschuldigingen die afkomstig zijn van personen die ten tijde van de verstrekking van de informatie in conflict waren met klagers. Het is aannemelijk dat verweerders naast ex-leden ook hebben gesproken met huidige leden van de kerk en daarnaast zelfstandig onderzoek hebben gedaan. Bovendien hebben zij op bepaalde punten de nodige terughoudendheid betracht. Verweerders hebben verder aannemelijk gemaakt dat zij diverse pogingen hebben ondernomen om Agtereek persoonlijk te bereiken voor wederhoor. Dat dit niet is gelukt, is te wijten aan de opstelling van Agtereek en kan verweerders niet worden tegengeworpen. Ook hebben verweerders vanwege het toepassen van wederhoor de publicatie uitgesteld. Zij hebben de reactie van klagers voldoende laten terugkomen in het boek.

Gezien het voorgaande ziet de Raad evenmin aanleiding voor het oordeel dat verweerders een eenzijdige en onjuiste voorstelling van zaken hebben gegeven. Verder bestaat geen grond voor de conclusie dat Schoonhoven ontoelaatbaar heeft gehandeld door zonder accreditatie in Kenia te werken. Ook overigens is niet gebleken dat Schoonhoven bij het vergaren van informatie journalistiek onzorgvuldig heeft gehandeld. Ten slotte is niet aannemelijk geworden dat verweerders een inbreuk hebben gemaakt op de privacy van Agtereek die niet in redelijke verhouding staat tot het maatschappelijk belang van de publicatie.

Conclusie: ongegrond

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, misbruik van positie, open vizier
- Feitenweergave: onjuiste, tendentieuze berichtgeving
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2013/15 en in Villamedia magazine van juni 2013

4. Conclusies per medium

LANDELIJKE DAGBLADEN (13)

AD	4	(ongegrond)
Telegraaf, De	4	(3 gegrond; 1 ongegrond)
Trouw	2	(ongegrond)
Volkscrant, de	3	(2 deels gegrond; 1 ongegrond)

REGIONALE DAGBLADEN (19)

AD De Dordtenaar	1	(ongegrond)
Brabants Dagblad	2	(1 ongegrond; 1 ongegrond/niet-ontvankelijk)
Dagblad De Limburger	2	(1 deels gegrond; 1 ongegrond)
Dagblad van het Noorden	3	(gegrond)
Gooi- en Eemlander, De	1	(gegrond)
Haarlems Dagblad	1	(gegrond)
Leidsch Dagblad/Alphen.cc	1	(gegrond)
Noordhollands Dagblad	3	(ongegrond)
Provinciale Zeeuwse Courant (PZC)	1	(ongegrond)
Stentor, de	1	(ongegrond)
Twentsche Courant Tubantia, De	3	(1 gegrond; 2 ongegrond)

PUBLIEKS- EN OPINIETIJDSCRIFTEN (5)

Nieuwe Revu	1	(ongegrond)
Promotor (ANWB Media)	1	(gegrond)
Vrij Nederland	2	(1 deels gegrond; 1 ongegrond)
Quote	1	(deels gegrond)

VAK- EN BEDRIJFSBLADEN (4)

Managementboek Magazine	1	(ongegrond)
Onderwijsblad	1	(gegrond)
Resource	1	(ongegrond)
Villamedia magazine	1	(gegrond)

NIEUWS- EN HUIS-AAN-HUIS BLADEN (4)

Bunschoter, de	1	(niet-ontvankelijk/ongegrond)
Leusden Nu	1	(ongegrond)
Roskam, de	1	(gegrond)
Puttenaer, De	1	(gegrond)

LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEPEN (6)

KRO – Brandpunt	1	(deels gegrond)
NCRV – Standpunt.nl	1	(ongegrond)
NOS/NTR – Nieuwsuur	1	(ongegrond)
Omroep Max – Meldpunt!	1	(gegrond)
TROS – Opgelicht?!	1	(ongegrond)
TROS – Radar	1	(deels gegrond/ongegrond/onthouding oordeel)

COMMERCIEËLE OMROEPEN/TV-PRODUCENTEN (3)

Keydocs BV – De sekspolitie	1	(gegrond)
SBS - Wegmisbruikers (Zodiak Nederland BV)	1	(gegrond)
Simpel Media BV – Ontvoerd	1	(ongegrond)

LOKALE EN REGIONALE OMROEPEN (1)

RTV Rijnmond	1	(ongegrond)
--------------	---	-------------

INTERNET (5)

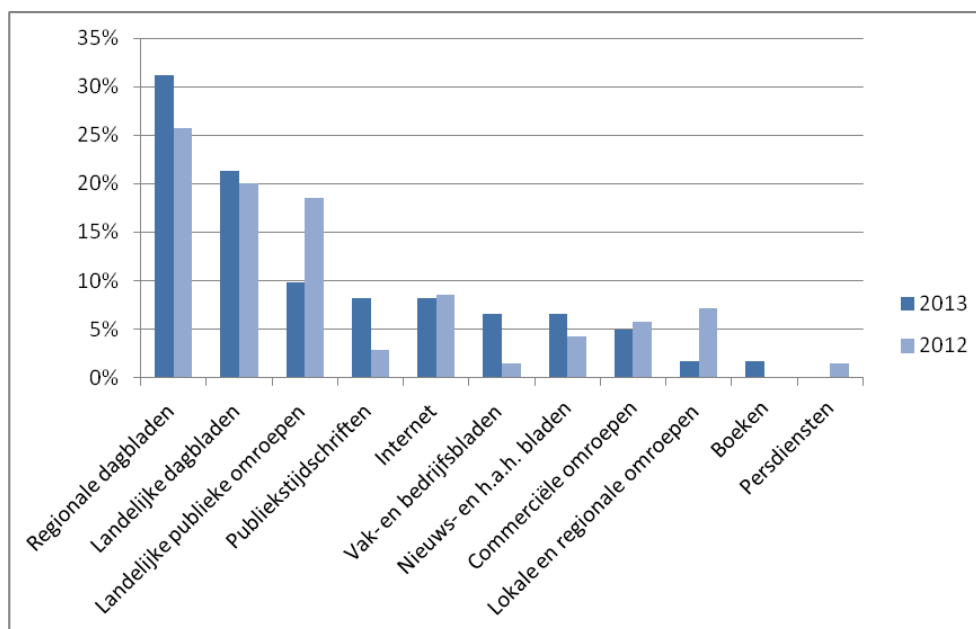
ftm.nl (Follow The Money)	1	(ongegrond)
iDordt.nl	1	(deels gegrond)
Operanederland.nl	1	(onbevoegd)
Spitsnieuws.nl	1	(ongegrond/onthouding oordeel)
Quotenet.nl	1	(deels gegrond)

BOEK (1)

Schoonhoven en Uitg. Nieuw Amsterdam	1	(ongegrond)
--------------------------------------	---	-------------

TOTAAL (EXCL. HERZIENINGEN) 61

waarvan: 1	tegen AD, RTV Rijnmond en De Telegraaf gezamenlijk (2013/3)
1	tegen AD en AD De Dordtenaar gezamenlijk (2013/37)
1	tegen Quote en Quotenet.nl gezamenlijk (2013/61)

Samenstelling

Raad voor de Journalistiek

De Raad was in 2013 als volgt samengesteld:

Voorzitter

H. Laroës (vanaf 5 maart 2013)

Vice-voorzitters

mr. Th. Groeneveld

mw. mr. C.C.W. Lange (vanaf 25-9-2013)

mw. mr. A.E. van Montfrans-Wolters (vanaf 25-9-2013)

prof. mr. B.E.P. Myjer (vanaf 25-9-2013)

mr. C.A. Streefkerk (tot 31-8-2013)

Leden niet-journalisten

dr. H.J. Evers

mw. dr. Y.M. de Haan

ir. B.L. Hooghoudt

mw. M.E.L. Kogeldans

A. Mellink MPA

drs. ir. M.C.N. Mokveld

mw. drs. J.X. Nabibaks

mw. J.R. van Ooijen

mw. drs. P.C.J. van Schaveren (tot 30-4-2013)

mw. J.G.T.M. Wartenbergh

Leden journalisten

H. Blanken (tot 21-2-2013)

M.C. Doolaard

mw. M.J.H. Doomen

drs. G.J.P. Kloosterhuis

mw. drs. M.G.N. Mathot (tot 30-4-2013)

mw. H.M.M. Nietsch

drs. P. Olsthoorn

mw. M.J. Rietkerk

drs. H. Snijder

M. Ülger

Secretaris

mw. mr. D.C. Koene

Samenstelling Bestuur

Stichting Raad voor de Journalistiek

Het bestuur was in 2013 als volgt samengesteld:

Voorzitter

mr. F.E. Jensma

Secretaris en plaatsvervangend voorzitter

mw. J.B. Slotboom

Penningmeester

drs. G.R. Zaal (tot 25-9-2013)

A.G. Visser (vanaf 25-9-2013)

Leden

C.A. Boonman

drs. A. Engbers (vanaf 26-3-2013)

P.C. Klein (vanaf 26-3-2013)

mr. drs. M.M.P.M. Kreyns

mr. M.F. van der Ree (vanaf 25-9-2013)

drs. G.A. Tichelaar

A.G. Visser (tot 24-9-2013)

W.E.O. Wehrmeijer (vanaf 22-10-2013)

Adressen

Stichting Raad voor de Journalistiek

Postadres: Postbus 12040, 1100 AA Amsterdam-Zuidoost
Bezoekadres: Hogehilweg 6, 1101 CC Amsterdam-Zuidoost
Telefoon: 020-31 23 930
Telefax: 020-31 23 934
E-mail: raad@rvdj.nl

Raad voor de Journalistiek

Secretariaat

mw. mr. D.C. Koene, secretaris

mw. E. Schulz, secretaresse

Postadres: Postbus 12040, 1100 AA Amsterdam-Zuidoost
Bezoekadres: Hogehilweg 6, 1101 CC Amsterdam-Zuidoost
Telefoon: 020-31 23 930
Telefax: 020-31 23 934
E-mail: raad@rvdj.nl
Website: www.rvdj.nl

Uitgave

Stichting Raad voor de Journalistiek

Postbus 12040
1100 AA Amsterdam-Zuidoost

Maart 2014